

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Grécko

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. ZÁKLADNÉ EKONOMICKÉ INFORMÁCIE

Základná charakteristika hospodárstva

Od začiatku finančnej a dlhovej krízy sa **hrubý domáci produkt Grécka (GR) znížil o cca 27%**. Jarná prognóza Európskej komisie (EK) uvádza, že za r. 2017 dosiahla grécka ekonomika **rast** o 1,4%. V r. 2018 očakáva EK rast HDP GR o 1,9% a v r. 2019 o 2,3%. Aktuálna správa Svetového ekonomického fóra „**Global Competitiveness Report 2017-2018**“ radí GR na **87. miesto** v konkurencieschopnosti a „**Global Innovation Index 2017**“ na **43. pozíciu**. V rebríčku Svetovej banky „**Doing business 2018**“ sa Grécko umiestnilo na **67. mieste**.

Programy pomoci Grécku

1. program pomoci - Memorandum k 1. programu pomoci (pôžička vo výške **110 mld. eur**, z ktorej bolo nakoniec vyplatených 73 mld. eur) medzi veriteľskou trojkou (MMF, ECB, EK) bolo podpísané v máji 2010. Už v priebehu roku 2011 sa ukázalo, že ciele prvého Memoranda nebudú dosiahnuté. Začiatkom roku 2012 došlo k **riadenému odpisu časti gréckych dlhopisov patriacich súkromným veriteľom** (tzv. PSI – Private Sector Involvement) vo výške 100 mld. eur formou výmeny starých gréckych vládnych dlhopisov za nové s nižším výnosom a predĺženou dobou splatnosti). Pozn. SR sa 1. programu pomoci Grécku (*Greek Loan Facility*) nezúčastnilo.

2. program pomoci - V marci 2012 bolo podpísané **2. memorandum o finančnej pomoci vo výške 164,6 mld. eur** (z toho 37 mld. eur bolo preklopených z 1. memoranda). Grécko do augusta 2014 z EFSF (kedy bola vyplatená posledná tranža) čerpal 141,8 mld. eur. MMF v rámci 2. programu Grécku reálne vyplatil cca 12 mld. eur. Pozn.: V rámci 2. programu pomoci pre Grécko Slovensko ručí za dlhopisy EFSF podľa aktuálneho distribučného kľúča vo výške 1,066% z celkovej sumy 144,6 mld. eur.

3. program pomoci - Vláda A. Tsiprasa, ktorá nastúpila v januári 2015, viedla s veriteľmi zdĺhavé rokovania a napokon sa (po neúspešnom ukončení druhého programu pomoci a po referende, v ktorom Gréci odmietli reštriktívne ekonomické opatrenia) 14. augusta 2015 s veriteľmi dohodla na podmienkach **3. záchranného programu z ESM v objeme 86 mld. eur**, ktorý sa má formálne ukončiť 20.8.2018.

Grécky finančný/bankový sektor

V Grécku stále platia **kontroly toku kapitálu**, pričom postupne dochádza k ich zmierneniu. Tieto kontroly boli zavedené koncom júna 2015, nakoľko banky mali pred ich zavedením problémy likvidity, sčasti pripisované vysokému odlevu vkladov od konca novembra 2014. Koncom roku 2015 úspešne prebehla rekapitalizácia štyroch systémových bánk v GR. V **máji 2018** grécke banky **úspešne prešli záťažovými testami ECB**.

Ekonomický vývoj za posledné obdobie

Podľa **jarnej prognózy EK** sa **reálny HDP GR v r. 2017 zvýšil o 1,4%** (pričom po prvýkrát od r. 2006 rástlo hospodárstvo GR vo všetkých 4 štvrtrokoch). V r. 2018 sa očakáva rast HDP o **1,9%** a v r. 2019 rast o **2,3%** (ide o revíziu smerom nadol oproti zimnej prognóze). Výkonnosť súkromnej spotreby bola slabšia, ako sa pôvodne predpokladalo a očakáva sa, že výsledky zvýšenej zamestnanosti sa odzrkadlia na raste spotreby až neskôr. Investície podporované zlepšením hospodárskeho sentimentu a pokračujúcim privatizačným programom budú v oboch rokoch dynamicky rásť. Dodatočná likvidita v hospodárstve by mala pochádzať hlavne zo snahy vlády uhradiť splatné dlhy voči dodávateľom zo súkromného sektora a z priamych zahraničných investícií.

V sektore cestovného ruchu sa aj v tomto roku očakáva veľmi priaznivá sezóna. Export tovarov by mal tiež naďalej prosperovať, s predpokladom na dosiahnutie historického maxima. Očakáva sa taktiež posilnenie importu v dôsledku rastu investícií.

Nezamestnanosť sa v roku 2017 znížila na 21,5% a spolu s oživením ekonomiky sa predpokladá aj oživenie trhu práce s poklesom nezamestnanosti na **20% v roku 2019**.

Očakáva sa, že **inflácia** zostane v tomto aj budúcom roku tlmená v dôsledku minuloročných daňových opatrení a pomalého oživenia súkromnej spotreby.

Grécko dosiahlo v r. 2017 prebytok verejných financií vo výške 0,8% HDP a **výrazne - o cca 2,5% HDP - prevýšilo cieľ primárneho prebytku** v programe pomoci z ESM (1,75% HDP). **Predpokladá sa, že Grécko dosiahne v tomto ako aj v nasledujúcom roku ciele primárnej bilancie** (ciele sú 3,5% HDP v rokoch 2018 – 2022).

Verejný dlh sa znížil zo 180,8% v r. 2016 na **178,6% v r. 2017**. V r. 2018 sa očakáva, že fiškálny prebytok a výraznejší rast HDP spôsobia, že **pomer dlhu k HDP nastúpi na klesajúcu trajektóriu**.

Vývoj HDP

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
HDP v trhových cenách (mld. eur)*	191,2	180,7	178,7	176,3	174,2	177,7
HDP v PPP (mld. \$)**	282,6	282,9	284,3	285,4	288,4	***
HDP na obyv. v tis € , (v trhových cenách)*	17,31	16,48	16,40	16,29	16,15	16,60
HDP na obyv. v PPS/ EÚ 28	72	72	72	69	68	***

Zdroj: Eurostat, * Grécky štatistický úrad, **Svetová banka, *** údaje nie sú dostupné

Dosiahnuté makroekonomické ukazovatele a očakávaný vývoj v rokoch 2017 – 2019

	2015	2016	2017*	2018**	2019**
Bilancia verejných financií (% HDP), ESA95	-5,9	0,6	0,8	0,4	0,2
Hospodársky rast (% HDP)	-0,2	-0,2	1,4	1,9	2,3
Hrubý verejný dlh (% HDP)	177,4	180,8	178,6	177,8	170,3
Inflácia	-1,1	0,0	1,1	0,5	1,2

Zdroj: Grécky štatistický úrad, *predbežné údaje, **prognóza EK (máj 2018)

Miera nezamestnanosti

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018*	2019*
Nezamestnanosť (v %)	24,5	27,5	26,5	24,9	23,6	21,5	20,1	18,4

Zdroj: Grécky štatistický úrad, * prognóza EK (máj 2018)

Platobná bilancia, devízové rezervy v mld. eur

	2013	2014	2015	2016	2017	1.-3.2018
Bežný účet platobnej bilancie	-3,69	-2,91	-0,405	-1,872	-1,414	-2,835
Bilancia kapitálových transferov	3,04	2,51	1,99	1,036	0,915	0,188
Finančný účet platobnej bilancie	2,56	1,46	2,82	-0,892	-1,093	-2,278
Devízové rezervy	4,17	5,12	5,54	6,54	6,51	6,634

Zdroj: Grécka centrálna banka

Štátny rozpočet, hlavné črty, prognózy vývoja

Podľa gréckej vlády medzi **hlavné črty rozpočtu na rok 2018** patrí pokračujúce **úsilie o udržanie fiškálnej rovnováhy, ďalšie posilnenie udržateľného hospodárskeho rastu, umocnenie dôveryhodnosti krajiny** s cieľom zabezpečiť návrat GR na finančné trhy a posilniť prílev investícií, ako aj dôraz na **implementáciu sociálnej politiky**.

Príjmy rozpočtu

Predpokladané celkové **príjmy do rozpočtu** v r. 2018 (vrátane príjmov z verejných investícií) sa odhadujú na **54,244 mld. eur** (oproti 52,142 mld. eur v t.r.) a **čisté príjmy** na 50,509 mld. eur (vyššie o 1,795 mld. eur oproti r. 2017). **Príjmy z priamych daní** sa majú podľa rozpočtu mierne zvýšiť na 20,766 mld. eur (nárast o 478 mil. eur oproti r. 2017). **Príjmy z nepriamych daní** sa majú zvýšiť na 27,390 mld. eur (zvýšenie o 473 mil. eur v porovnaní s r. 2017). **Príjmy z verejných**

investícií majú dosiahnuť 3,735 mld. eur, čo je o 308 mil. viac ako v r. 2017. Príjmy z **privatizácie** sa v r. 2018 očakávajú len na úrovni 1,11 mld. eur.

Výdavky rozpočtu

Podľa rozpočtu **celkové výdavky** by sa mali znížiť na **48,438 mld. eur v r. 2018** oproti 50,515 mld. eur v t.r. **Primárne výdavky** rozpočtu sa odhadujú na úrovni 43,238 mld. eur (nižšie o 1,28 mld. eur oproti r. 2017). Výdavky na **verejné investície** by mali rovnako ako v r. 2017 dosiahnuť 6,750 mld. eur, z čoho 5,75 mld. eur by malo ísť na projekty kofinancované z fondov EÚ a zvyšok na projekty financované čisto z národných zdrojov. **Výdavky** rozpočtu **na úroky** dosiahnu 5,200 mld. eur oproti 6,000 mld. eur v r. 2017.

Lokálna mena, výmenný kurz, história

Do 31.12.2001 – drachma (GRD).

Od 1. 1. 2002 – euro; konverzný kurz bol stanovený na 340,75 GRD/1 eur.

Štruktúra zamestnanosti

Podľa štatistického úradu GR za 3. štvrtrok 2017 v primárnej sfére pracovalo 11,8% zamestnaných, v sekundárnej 15,4% a v terciárnej 72,8%. Pracovníci v zamestnaneckom pomere tvoria 65,8% zamestnaných, pričom podiel samozamestnaných je vysoký (34,2%).

Počet obyvateľov pod hranicou chudoby

V r. 2016 bolo 35,6% Grékov ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením (Zdroj: Eurostat). V GR existujú najvyššie rozdiely medzi príjmami bohatých a chudobných v rámci EÚ, kde 20% najbohatších má príjmy až 6,6-násobne vyššie ako 20% najchudobnejších.

Charakteristika hospodárstva:

Pre grécke hospodárstvo je charakteristický vysoký počet malých a stredných podnikov, existuje tu len minimum veľkých firiem. Primárny sektor sa podieľa na tvorbe HDP cca 4%, sekundárny 17%, pričom nosným sektorom v tvorbe HDP je terciárny sektor s 79%. V systéme medzinárodného obchodu GR zapojené najmä **službami** (hlavne cestovný ruch a námorná doprava), **poľnohospodárskymi a potravinárskymi produktmi** (bavlna, tabak a tabakové výrobky, víno, olivový olej, hrozienka, citrusové plody), ako aj niektorými **produktmi priemyselnej výroby** (bauxit, hliník a jeho produkty, koncentráty rúd farebných kovov, ferozliatiny, magnezit, azbest, mramor, cement, textilné výrobky a spotrebný tovar).

Podiel odvetví na tvorbe HDP (v %)

	2013	2014	2015	2016	2017
Primárna sféra	3,71	3,99	4,11	4,02	4,04
Sekundárna sféra	16,48	15,35	15,69	15,76	16,96
Priemysel vrátane energetiky	14,64	13,56	13,31	13,39	14,63
Stavebníctvo	1,82	1,79	2,38	2,37	2,33
Terciárna sféra	79,81	80,66	80,19	80,22	79,00
Obchod, cestovný ruch, verejné stravovanie, doprava a komunikácie	27,23	29,98	27,77	27,92	26,87
Bankovníctvo, správa nehnuteľností	21,46	22,92	22,76	22,39	21,37
Ostatné služby	31,14	27,76	29,66	29,91	30,76

Zdroj: Grécky štatistický úrad, údaje vychádzajú z HDP v bežných cenách

Priemysel

Priemyselná výroba a energetika sa podieľajú na tvorbe HDP krajiny iba cca 17%. Podstatná časť priemyselnej výroby je sústredená okolo najväčších prístavov (Pireus, Solún, Patras, Volos). Najväčšia koncentrácia priemyslu je v oblasti Atén a Pirea (región Attika). Najrozvinutejšími odvetvami priemyslu sú: petrochemický, potravinársky, tabakový, obuvnícky, ťažobný (azbest, bauxit, magnezit, mramor), metalurgický (hlinikárne, oceliárne) a strojársky. Trvalý pokles zaznamenáva textilný, odevný a obuvnícky priemysel.

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárstvo patrí tradične k významným odvetviám gréckeho hospodárstva, aj keď jeho podiel na tvorbe HDP je nízky (4% v r. 2017, v porovnaní s 10% v roku 1994). Medzi hlavné poľnohospodárske oblasti patria Viótia, Thessalia, stredná a východná časť Macedónska a Tráčia. Medzi najdôležitejšie produkty **rastlinnej výroby** patria obilniny (kukurica a pšenica), z priemyselných plodín bavlna, tabak a cukrová repa. V pestovaní ovocia majú tradične najvýznamnejšie postavenie citrusové plody, ďalej jablká, hrozno, broskyne, marhule, melóny a figy. Dôležitú pozíciu zastávajú aj olivy, pričom z väčšiny z nich sa ďalej vyrába olivový olej. V **živočíšnej výrobe** patria medzi najvýznamnejšie produkty: vajcia, mlieko, mäso a syry. Hlavným chovným dobytkom sú ovce a kozy. Ročný objem rybolovu je asi 160 tis. ton.

Cestovný ruch

Podiel turizmu na HDP Grécka predstavoval v r. 2017 **19,7%** (čo je cca dvojnásobok európskeho priemeru). Odhaduje sa, že v roku 2018 podiel turizmu na HDP narastie o 5,3%. Predpokladá sa, že GR v r. **2017** navštívilo cca **30,16 mil. turistov** (oproti 27,5 mil. v r. 2016). Príjmy z turizmu sa v roku 2017 zvýšili o 10,5%.

Príchody turistov do Grécka v rokoch 2012-2018

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	1.-3.2018
Počet zahranič. turistov (v mil. osôb)	15,5	17,9	22	24,8	27,5	30,16	1,796
Tržby z cestovného ruchu (v mld. eur)	10,4	12,2	13,4	14,1	13,2	14,6	0,557

Zdroj: Grécka centrálna banka (BoG)

Relácia bilaterálnej výmeny v cestovnom ruchu medzi GR a SR sa zatiaľ vyvíja v neprospech SR. V rámci turistiky organizovanej slovenskými cestovnými kancelárkami navštívilo GR v r. **2017 spolu 78 422 slovenských turistov** (oproti 68 570 v r. 2016), čo predstavuje medziročný nárast o 14,37%. **Grécko je 3. najpopulárnejšia destinácia slovenských dovolenkárov** (po Bulharsku a Chorvátsku). Počet gréckych turistov smerujúcich na Slovensko je malý. V roku 2016 pricestovalo na Slovensko cez cestovné kancelárie 1 375 Grékov, v r. 2017 ich prišlo iba 785. (Zdroj: Štatistický úrad SR: *Organizovaný cestovný ruch v SR 2017, máj 2018*)

Dopravná infraštruktúra

Leteckú dopravu (vnútroštátnu a medzinárodnú) prevádzkujú najmä spoločnosti **Aegean Airlines** a **Olympic Airlines** (patriace obchodnej skupine Vassilakis). Aegean lieta do 153 destinácií (z toho 122 zahraničných). Grécko má 38 letísk, z toho 16 medzinárodných.

Cestná doprava - hlavný podiel cestnej infraštruktúry tvoria cesty 2. triedy (cca 80%). V posledných rokoch prebieha realizácia rozsiahleho projektu prestavby a dostavby diaľničnej siete.

Železničná infraštruktúra je pomerne málo rozvinutá. TRAINOSE SA (dcérsku spoločnosť Organizácie gréckych železníc (OSE), zameranú na poskytovanie železničnej dopravy) začiatkom r. 2017 v privatizácii získala Ferrovie Dello Stato Italiane S.p.A. Významnú pridanú hodnotu pre rozvoj nákladnej vlakovej dopravy predstavuje expanzia čínskej spoločnosti Cosco v prístave v Pireu, ktorý sa stáva významným uzlom pre vstup výrobkov významných nadnárodných koncernov (napr. Hewlett Packard, Samsung, Sony, ZTE, Huawei), z ktorého sú ďalej cez železnicu transportované do juhovýchodnej a strednej Európy, vrátane SR.

Námorná doprava patrí tradične k najdôležitejším sektorom gréckeho hospodárstva. Podľa správy Asociácie gréckych lodiarov z mája 2018 sa GR podieľa približne **20%-ami na celkovej svetovej lodiarkej kapacite (49,15% európskej flotily)**, pričom grécka oceánska flotila pozostáva z 4746 lodí (lode nad 1000 gt) s celkovou kapacitou 365,45 mil. dwt. V rámci prepravy pevných materiálov a tovarov sa grécki lodiarri podieľajú na svetovej preprave 22,3% a prostredníctvom tankerov 29,19%. Hlavné grécke prístavy sú Pireus, Solún, Eleusina, Volos, Patras a Heraklion.

Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Grécko je členským štátom OSN, EÚ, NATO, WTO, OECD, MMF, IBRD, EBRD a takmer všetkých ostatných dôležitých medzinárodných organizácií. Grécko je členom Schengenského priestoru a do Eurozóny vstúpilo 1.1.2002.

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Grécka podnikateľská legislatíva nepatrí k tým najjednoduchším. Obsahuje množstvo zákonov a iných právnych predpisov. Časté sú novelizácie už platných predpisov.

Daňový systém

Daňový systém sa vyznačuje **vysokou úrovňou zaťaženia daňového poplatníka**, ktoré sa v posledných rokoch zvyšovalo v kontexte fiškálnej situácie GR. Vzhľadom na jeho **komplikovanosť** a potrebu neustáleho monitorovania zmien sa záujemcom o podnikanie odporúča **využiť služby miestnych daňových poradcov**. Hlavné piliere daňového systému sú DPH, dane z príjmu fyzických a právnických osôb, spotrebné dane a dane z nehnuteľností.

DPH

- a) **24 % - základná sadzba** (oblečenie, obuv, nápoje a cigarety, väčšina potravín, cestovné lístky mestskej, lodnej a leteckej dopravy, taxi služba, služby spoločného stravovania (reštauračné a kaviarenské služby) a všetok tovar, ktorý nespadá pod zníženú sadzbu DPH,
- b) **13 % - znížená sadzba** (napr. telekomunikácie, niektoré potraviny, okuliare, elektrina, plyn, voda, nemocničné služby a diagnostika, spisovatelia a umelci, ubytovacie služby)
- c) **6,5 % - pre určité druhy tovarov** (knihy, noviny, lieky).

Príjmy fyzických osôb sa zdaňujú progresívne:

Výška ročného príjmu	Daňový koeficient
0 - 25 000,99	22%
25 001 – 42 000,99	32%
nad 42 001	42%

Daň z príjmov právnických osôb sa od 1.1.2016 zvýšila na **29%**.

Spotrebné dane na lieh a alkoholické výrobky, tabak a tabakové výrobky, pohonné látky dosahujú vysokých sadzieb a podliehajú relatívne častým zmenám.

Súhrnná daň z nehnuteľností (EN.F.I.A, zavedená od 1.1.2014) v závislosti od druhu nehnuteľnosti a lokality sa základ tejto dane pohybuje od 2-13 eur/m².

V rámci plnenia fiškálnych cieľov vyplývajúcich z Memoranda s veriteľmi, Grécko v r. 2011 zaviedlo **mimoriadne odvody**, pôvodne iba na r. 2011-2015, avšak naďalej sa uplatňujú:

- **mimoriadny odvod z príjmu fyzických osôb** (výška sa stanovuje v závislosti od príjmu predošlého roka:
 - 12 001,00 – 20 000,99 eur: 0,7%
 - 20 001,00 – 30 000,99 eur: 1,4%
 - 30 001,00 – 50 000,99 eur: 2%
 - 50 001,00 – 100 000,99 eur: 4%
 - 100 001,00 – 500 000,99 eur: 6%
 - nad 500 001 eur: 8%
- **mimoriadny odvod z voľného povolania a živnosti**, ktorý sa stanovuje v závislosti na sídle spoločnosti (jeho priemerná výška dosahuje cca 300 eur/ročne).

Nákladovosť pracovnej sily

Minimálna mzda sa od 14.2.2012 znížila o 22% na **586,08 Eur brutto** a u zamestnancov do 25 rokov došlo k jej zníženiu o 32%, t.j. na **510,95 eur brutto**. Podľa Generálnej národnej dohody pre pracujúcich súkromného sektora patrí ženatým/vydatým zamestnancom 10%-ný rodinný príplatok a 5%-ný príplatok za každú trojročnicu (ktorý sa vypočítava z hrubej mzdy).

Odvodové zaťaženie v GR, ktoré spolu dosahuje **40,06%**, je jedno z najvyšších v EÚ. **Odvody zamestnanca predstavujú 15,5% a odvody zamestnávateľa 24,56%**. Dôležité špecifikum gréckej legislatívy je povinnosť vyplatiť zamestnancovi v súkromnom sektore **14 plátov ročne**.

Charakteristika podnikania v krajine

Podľa indexu Svetovej banky „**Doing business 2018**“ sa Grécko umiestnilo na **67. mieste** z celkového počtu 190 krajín (v „Doing Business“ 2017 sa umiestnilo na 61. pozícii). V kategórii „registrácia majetku“ je na 145. mieste (tá v GR zaberá minimálne 20 dní). K zhoršeniu umiestnenia došlo v oblasti získavania úverov, vynútiteľnosti kontraktov a v oblasti platenia daní. Na druhej strane Grécko dosiahlo zlepšenie v oblasti založenia spoločnosti.

Výhody a nevýhody podnikania v krajine

Medzi **výhody** podnikania možno uviesť: členstvo GR v EÚ a v Eurozóne; podnikateľská legislatíva je do vysokej miery harmonizovaná s legislatívou EÚ; strategická geografická poloha - logistický a do budúcna aj energetický uzol, vstupná brána na Blízky východ a do severnej Afriky; zmeny v podnikateľskom prostredí GR vďaka zavedeniu štrukturálnych reforiem vyplývajúcich z programu pomoci.

Medzi hlavné **nevýhody** podnikania v GR, okrem naďalej neistej ekonomickej situácie v krajine, možno považovať pomerne vysokú administratívnu a daňovú záťaž, komplikovaný daňový systém, relatívne vysoké náklady na pracovnú silu, pomalosť a neflexibilitu orgánov štátnej správy. Naďalej sa uplatňujú obmedzenia týkajúce sa pohybu kapitálu a úroveň korupcie v Grécku je tiež jedna z najvyšších v rámci krajín EÚ.

Kontakty na hlavné inštitúcie

Najdôležitejšou inštitúciou, ktorá sa zaoberá pomocou zahraničným investorom, vrátane pomoci pri založení spoločnosti, je **Enterprise Greece** (www.enterprisegreece.gov.gr). Ide o vládnu agentúru pre podporu podnikania, investícií a obchodu. Významnú pomoc pri založení spoločnosti v GR môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Kontakty na OPK v Grécku sú k dispozícii na internetovej stránke **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr). Ďalšie informácie k problematike sa dajú nájsť aj na webových stránkach: **Ministerstva financií GR** (www.minfin.gr), **Jednotnej sociálnej a zdravotnej poisťovne EFKA** (www.efka.gov.gr), **Gréckej organizácie pre zamestnanosť** (www.oaed.gr). Právne predpisy z oblasti pracovného práva sú zverejnené na stránkach odborových únií (www.gsee.gr).

b) Programy podpory zahraničného obchodu, technickej a finančnej pomoci, projekty regionálnej spolupráce

Hlavnou inštitúciou na podporu exportu v teritóriu je **Enterprise Greece**, ktorá vznikla spojením Gréckej rady pre zahraničný obchod (HEPO) a Agentúry pre podporu investícií (v r. 2014). Enterprise Greece v oblasti exportu zabezpečuje najmä:

- a) integrované marketingové programy pre dynamické grécke výrobky (kt. majú významný podiel v gréckej výrobe alebo exporte a významný prínos pre miestnu ekonomiku. Agentúra poskytuje firmám marketingové služby, technickú pomoc ohľadne značiek, poradenstvo k dizajnu, prístup k distribučným kanálom na vybraných trhoch a propagáciu výrobkov;
 - b) podporné aktivity zamerané na organizáciu obchodných misíí, prezentácie, výstavy, atď.;
 - c) programy EÚ pre zvýšenie konkurencieschopnosti zamerané na zmenu orientácie firiem na export, na rozvoj potrebnej infraštruktúry pre exportérov malých a stredných spoločností a na podporu ich medziregionálnej spolupráce;
 - d) veľtrhy, výstavy v zahraničí a v GR, vzdelávacie programy a konferencie pre exportérov.
- (Viac informácií o podpore zahraničného obchodu: www.enterprisegreece.gov.gr).

Grécka organizácia pre poistenie exportných úverov (Export Credit Insurance Organization - ECIO) bola zriadená zákonom 1796/1988. Ide o samostatný právny subjekt pod dohľadom Ministerstva hospodárstva a rozvoja GR. ECIO poisťuje proti komerčným a teritoriálnym rizikám neplatenia zo strany zahraničných klientov voči gréckym exportérom, ktorí vyvážajú grécke produkty, služby alebo projekty. ECIO zároveň poisťuje investície gréckych podnikateľov v zahraničí proti politickým rizikám. (viac info: www.oaep.gr).

Významnú pomoc pri podpore exportu v Grécku môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Kontakty na OPK v GR sú k dispozícii na stránke **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr). Portál ministerstva zahraničných vecí GR „Agora“ je taktiež dôležitým nástrojom pre podporu exportu. Poskytuje informačný servis o obchodných príležitostiach, konferenciách, výstavách a ďalších podujatiach ekonomického charakteru v zahraničí (www.agora.mfa.gr). V teritóriu tiež pôsobí **Panhelénska asociácia exportérov** (PSE, www.pse.gr), ktorá poskytuje poradenský a sprostredkovateľský servis medzi gréckymi exportérmi a zahraničnými importérmi. V snahe zintenzívniť grécky export PSE v spolupráci s Eurobankou vytvorili portál „Exportgate“ (www.exportgate.gr).

c) Verejné obstarávanie

Zatiaľ čo verejné obstarávanie štátnych organizácií charakterizuje predovšetkým záujem o dosiahnutie najnižšej kúpnej ceny, tendre vypisované súkromnými spoločnosťami sú sústredené na získanie požadovanej kvality za primeranú cenu.

Legislatíva upravujúca oblasť verejného obstarávania je do veľkej miery harmonizovaná s legislatívou EÚ. Pri prihláškach zväčša platí štandardná podmienka zaplatiť poplatok 5% z hodnoty tendra, ako zábezpeky, ktorá je neúspešným účastníkom tendrov vrátená po udelení kontraktu víťazovi. V stavebných tendroch sa počíta predovšetkým s domácimi účastníkmi, avšak po udelení kontraktu, ak domáce firmy nedokážu zabezpečiť všetky dodávky, môžu zahraničné firmy ponúknuť subkontraktáciu, resp. možno uvažovať i o vytvorení konzorcia.

Odporúčaný postup pre slovenské podnikateľské subjekty

Najefektívnejší spôsob pre zapojenie slovenského podnikateľského subjektu do tendra je **prostredníctvom miestneho obchodného agenta**, ktorý má možnosť nepretržitého monitorovania vyhlasovaných tendrov, má skúsenosti v danej oblasti a pozná celú procedúru, vrátane zvyklostí a načasovania jednotlivých krokov. Dôležitým faktorom je i skutočnosť, že niektoré tendre sú zverejňované len v gréckom jazyku, pričom ponuky musia byť spravidla vypracované v gréckom jazyku.

Kontakty na hlavné inštitúcie

Medzinárodné tendre a tendre vyhlasované ministerstvami sú zverejňované prostredníctvom tzv. „portálu pre transparentnosť“ ministerstva vnútra GR – www.diaivgeia.gov.gr (len v gréčtine) a vyhlasovateľmi sú hlavne ministerstvá (Ministerstvo hospodárstva a rozvoja GR www.mnec.gr, Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR www.ypeka.gr, Ministerstvo obrany GR - www.mod.mil.gr a iné) a organizácie verejného sektora (napr. Grécke elektrárne - www.dei.gr, Organizácia MHD - www.oasa.gr). **Medzinárodné tendre k privatizácii** sú dostupné na stránkach Gréckeho privatizačného fondu – www.hradf.com. Pozn. viac informácií k privatizačným procesom je k dispozícii v kapitole III. Investície, energetika, veda a výskum.

d) Zmluvná základňa medzi SR a GR v hospodárskej oblasti

Spolupráca v ekonomickej a hospodárskej oblasti medzi SR a GR je upravená nasledovnými dvojstrannými zmluvami:

1. Dohodou o vysporiadaní finančných otázok medzi Československou socialistickou republikou a Kráľovstvom gréckym (Praha, 22.07.1964),
2. Dohodou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Gréckej republiky o medzinárodnej cestnej doprave a Protokol z roku 1992, v prípade, že to

bude potrebné, aj predchádzajúce protokoly v časti, kde tieto dokumenty obsahujú právne záväzky (Atény, 06.06.1977),

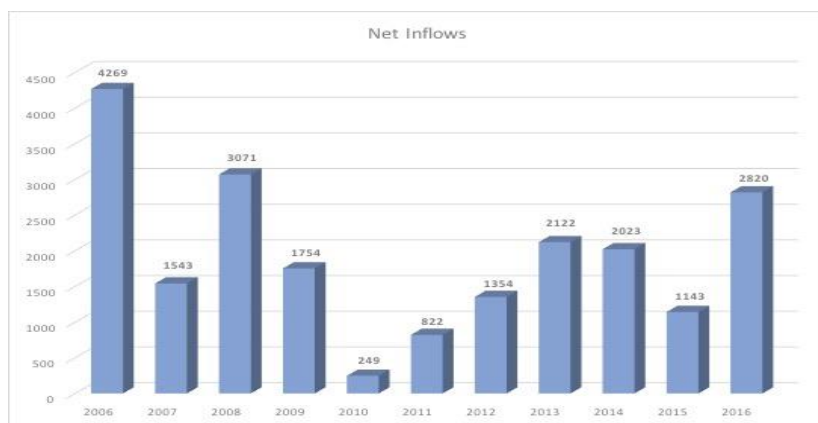
3. Dohodou medzi Federálnym ministerstvom zahraničného obchodu Československej socialistickej republiky a Národnej organizácie cestovného ruchu Grécka o spolupráci v oblasti cestovného ruchu a Protokol z roku 1987, v prípade, že to bude potrebné, aj predchádzajúce protokoly v časti, kde tieto dokumenty obsahujú právne záväzky (Praha, 27.03.1980),
4. Dlhodobým programom rozvoja hospodárskej, priemyselnej a technickej spolupráce medzi Československou socialistickou republikou a Gréckou republikou (Praha, 04.07.1984),
5. Zmluvou medzi vládou Československej socialistickej republiky a vládou Gréckej republiky o zamedzení dvojakého zdanenia a zabránení daňovému úniku v odbore daní z príjmu (Atény, 23.10.1986),
6. Dohodou medzi vládou Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky a vládou Gréckej republiky o podpore a vzájomnej ochrane investícií (Praha, 03.06.1991),
7. Dohodou medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Helénskej republiky o hospodárskej a technologickej spolupráci (Atény, 16.10.1997).

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície:

Podľa Gréckej agentúry pre podporu investícií a obchodu Enterprise Greece **čistý prílev PZI v roku 2017 dosiahol 3,6 mld. eur** oproti 2,8 mld. eur v roku 2016 (nárast o 29,4%). **Čistý odlev** PZI z Grécka v r. 2017 dosiahol **602 mil. eur**.

Vývoj prílevu PZI do GR (v mil. eur)

Zdroj: Centrálna banka Grécka (BoG)

Hospodárska kríza v krajine, o.i. „prispela“ k zníženiu výrobných nákladov (predovšetkým nákladov na pracovnú silu). Konkurenčné výhody Grécka (napr. geopolitické a klimatologické) zvyšujú investície v mnohých odvetviach, ktoré neboli zasiahnuté hospodárskou krízou. Agentúra Enterprise Greece registruje **záujem zahraničných investorov o oblasti energetiky, telekomunikácií, finančníctva, nehnuteľností, cestovného ruchu, dopravy a priemyselnej výroby** (hlavne chemický a potravinársky priemysel).

Medzi **najvýznamnejšie priame zahraničné investície do GR v roku 2017** patria predaj 100%-ného podielu v spoločnosti TRAINOSE S.A. talianskej spoločnosti Ferrovie dello Stato Italiane S.p.A; odkúpenie ďalších akcií spoločnosti Astir Palace Vouliagmeni S.A. spoločnosťou Apollo Investment Holdco SARL (Luxembursko); priama účasť spoločností Fraport AG (Nemecko) a Slentel Ltd (Cyprus) na zvýšení základného imania dcérskych spoločností, ktoré prevzali

riadenie regionálnych letísk v Grécku; zvýšenie kapitálu materskej spoločnosti Nestlé S.A. (Švajčiarsko) v jej gréckej dcérskej spoločnosti Nestlé Hellas S.A.; získanie 24%-ného podielu Independent Power Transmission Operator S.A. (IPTO) britskou spoločnosťou State Grid Europe Ltd; investície zo švajčiarskej TAP AG do gréckej TAP AG; zvýšenie kapitálu NN Hellenic Life Insurance Co. S.A. zo strany materskej spoločnosti NN Continental Europe Holdings B.V. (Holandsko).

Grécka agentúra pre zahraničný obchod a investície („Enterprise Greece – Invest & Trade“, www.enterprisegreece.gov.gr) je vládna agentúra (pod vedením Ministerstva hospodárstva a rozvoja) pre podporu podnikania, zahraničného obchodu a priamych zahraničných investícií v Grécku. Agentúra poskytuje pomoc zahraničným investorom pri získavaní informácií, napr. ako založiť podnik v GR; zabezpečuje analýzy, poradenstvo a následnú starostlivosť pre investorov. Agentúra tiež potenciálnym investorom bez poplatku ponúka: informácie o investičných príležitostiach na úrovni odvetví a na úrovni konkrétneho projektu; o postupoch požadovaných ústrednými a miestnymi orgánmi. Pomáha pri zabezpečovaní licencií, poskytuje individuálnu pomoc a poradenstvo investorom za účelom zabezpečenia hladkej implementácie celého investičného procesu, a to aj po realizácii projektov. Služby zahŕňajú získavanie potenciálnych partnerov pre joint-ventures a strategické partnerstvá.

Strategickí investori, ktorí v Grécku realizujú investičný projekt v hodnote viac ako 2 mil. eur sa taktiež môžu obrátiť na tzv. „**investičného ombudsmana**“ (Enterprise Greece Investor Ombudsman), ktorý zohráva rolu mediátora medzi investorom a gréckymi inštitúciami v procese získavania povolení, licencií a napomáha urýchleniu implementácie projektov. Enterprise Greece taktiež v spolupráci s MZV GR podporuje rozvoj kontaktov medzi podnikateľmi a firmami pôsobiacimi v Grécku (B2B/Business Information Portal) i prostredníctvom portálu Agora (www.agora.mfa.gr).

Hlavné **sektory**, na ktoré sa vzťahujú **investičné stimuly**, zahŕňajú: **cestovný ruch/reality energetiku, výskum a vývoj v zdravotníctve, životné prostredie, potravinársky priemysel, informačné a komunikačné technológie**.

Do skupiny **najvýznamnejších zahraničných investorov v Grécku** (podľa akumulovanej výšky prílevu PZI v rokoch 2006-2016) patria **Francúzsko, Nemecko, Cyprus, USA, Holandsko, Luxembursko, Španielsko a Čína/Hongkong**.

Záujem **gréckych investorov** je koncentrovaný predovšetkým na dopravné a logisticky dostupnejšie krajiny balkánskeho regiónu, kde grécke spoločnosti využívajú svoju relatívnu silu a konsolidáciu. Hlavné **destinácie gréckych investorov** v zahraničí podľa výšky PZI za r. 2016 boli **Cyprus, Rumunsko, USA, Hongkong, Bulharsko, Holandsko, Albánsko a Srbsko**.

PZI z GR do SR a naopak

Podľa agentúry Enterprise Greece **investície gréckych spoločností do SR** dosiahli k 31.12.2016 **kumulatívnu výšku 33,81 mil. eur**. Daný objem však zahŕňa investície, ktoré síce boli iniciované gréckymi podnikateľskými subjektmi, ale krajina pôvodu investície je odlišná, keďže investície pochádzajú zvyčajne od dcéry gréckej spoločnosti v inom štáte (Cyprus, Holandsko, Luxembursko, ČR). Tieto investície sú nasmerované najmä do **sektora potravinárskej výroby, informačných systémov, automatizácie**. Podľa Enterprise Greece prílev zahraničných investícií z GR do SR bol v r. 2017 nulový a investície zo SR do GR v r. 2017 dosiahli 1 mil. eur.

Grécke investície do SR: Grécky potravinársky holding **Chipita** chce do svojej novej továrne pri Dunajskej Stredě investovať cca 63 mil. eur a zamestnať tam vyše 600 ľudí. Výroba s plánovanou kapacitou cca 72 tis. ton pekárenských výrobkov ročne by mala začať v r. 2019. V januári 2018 Grécka skupina **Sarantis** odkúpila 100 %-ný podiel Saneca Trade za 8,5 mil. eur, čím získala aj značku INDULONA.

V SR pôsobia aj nasledujúce podnikateľské subjekty s účasťou kapitálu gréckych spoločností:

Grécky	Investor	Krajina	Investícia do slovenskej	poznámky
---------------	-----------------	----------------	---------------------------------	-----------------

podnikateľ. subjekt		pôvodu	spoločnosti	
INTRALOT S.A, Atény	Intralot Holdings International	Cyprus	Slovenské Lotérie, a.s., Bratislava	informačné systémy
INTRALOT S.A, Atény	Slovenské Lotérie, a.s.	SR	Tactus, s.r.o., Bratislava	informačné systémy
PRINTEC S.A., Atény	Printec Cyprus	Cyprus	Printec Slovakia, s.r.o., Bratislava	transakčné automatizácie
COCA-COLA Hellenic Bottling company, Marousi	CC Beverage Holdings II BV	NL	Coca Cola HBC Slovenská republika, s.r.o.	produkcia nealko nápojov
LEAF TOBACCO A. MICHAELIDES, Solún	A.J. Michaelides Commercial Enterprises, ltd	Cyprus	Aris Tobacco, spol s.r.o., Levice	produkcia tabak. výrobkov
UNIBIOS HOLDINGS S.A.	Water Investments	Luxemb.	Culligan Slovakia, Bratislava	zariadenia na úpravu vody
M.J. MAILLIS, S.A., Kifisia	priama investícia	Grécko	M.J. Mailis s.r.o., Spišské Podhradie	obal. materiály a technika

Zdroj: Enterprise Greece

Technická a finančná pomoc pri vstupe zahraničných investorov

Legislatíva upravujúca podporu zahraničných investícií je obsiahnutá v zákone č. **3299/2004** o stimuloch pre súkromné investície a hospodársky rozvoj (tzv. Investičný zákon) a v jeho novelách č. **3522/2006**, **3752/2009**, **3908/2011**, **4146/2013** a **4399/2016**.

Link na stručný prehľad k **aktuálnemu investičnému zákonu (4399/2016)** v angličtine: http://www.mfa.gr/missionsabroad/images/stories/missions/norway/2016/InvestmentIncentivesLaw43992016_ASummary.pdf

Ekonomicko–hospodárska politika GR **umožňuje zahraničným investorom repatriáciu kapitálu, zisku a dividend.**

Odporúčané oblasti investovania

Grécka privatizácia

Výzvou pre zapojenie SR zostáva **proces gréckej privatizácie**, ktorá je a bude aj v budúcnosti zameraná najmä na **energetiku, dopravnú a turistickú infraštruktúru a nehnuteľnosti**. Po privatizácii prístavu v Pireu (ktorý v r. 2016 získala čínska spoločnosť COSCO) a Solúna (v r. 2017 ho získalo konzorcium South Europe Gateway Thessaloniki) sú v súčasnosti rozpracované privatizácie ďalších regionálnych prístavov (napr. Volos, Patras), prístavov pre jachty (napr. v Alimose, Pylose a na Chiose), Gréckych ropných závodov (HELPE), diaľnice Egnatia a mnohých pozemkov a nehnuteľností v GR a v zahraničí. V prípravnej fáze je napr. privatizácia Gréckych elektrární (DEI), Gréckeho plynárenského podniku (DEPA), Aténskych a Solúnskych vodární, Aténskeho medzinárodného letiska, olympijských športových komplexov, kúpeľných zariadení a termálnych prameňov, ďalších regionálnych prístavov a marín pre jachty, butik hotelov a nehnuteľností.

Aktualizované informácie k privatizačným procesom sú dostupné na webe Gréckeho privatizačného fondu (www.hradf.com). Predaj pozemkov a nehnuteľností štátu v GR a zahraničí sa realizuje elektronickými aukciami na portáli www.e-publicrealestate.gr.

Perspektívne investičné oblasti pre slovenské podnikateľské subjekty:

- **cestovný ruch** - (vrátane využitia stoviek termálnych prameňov, privatizácie kúpeľných, hotelových a rekreačných zariadení);
- **energetika** - (priestor pre spoluprácu v oblasti alternatívnych a obnoviteľných zdrojov energie, prebieha postupná modernizácia lignitových elektrární, modernizácia a rozširovanie rozvodnej siete zemného plynu, podmorské prepojenie pevninskej rozvodnej plynovej a elektrickej siete s ostrovmi). Slovenské firmy by sa mohli zúčastniť na infraštruktúrnych projektoch či subdodávkach v rámci energetickej infraštruktúry;

- **doprava a logistika** - v oblasti dopravnej infraštruktúry sa v nadväznosti na rozvoj železničnej dopravy (POZN.: grécke železnice sprivatizovala Ferrovie Dello Stato Italiane a plánuje program modernizácie a elektrifikácie železničných tratí ako aj investície do vozového parku) a lodnej dopravy v krajine naskytuje potenciálny priestor pre zapojenie slovenských spoločností formou subdodávok, napr. pri **výstavbe logistických centier pre kombinovanú nákladnú dopravu** (z prístavu v Pireu tovar železnicou smeruje do Európy, vrátane SR). Grécko sa rýchlo stáva **jedným z hlavných logistických uzlov v regióne**;
- **ICT** - záujem globálnych ICT hráčov o prítomnosť na trhu GR (nové investičné iniciatívy zo strany Nokia, Microsoft, HTC, Samsung a SAP); veľmi dobrá úroveň technického vzdelania; mnohé start-upy v GR v ICT sa úspešne dostali na zahraničné trhy. Príležitosti sa vyskytujú v oblastiach telefonických centier, centier zdieľaných služieb, rozvoja softwaru, montážnych a distribučných centier, digitálneho/mobilného marketingu, vývoj aplikácií B2B/B2C na platformách cloudu, bezpečnosti sietí a informácií;
- **potravinársky priemysel, poľnohospodárstvo** - technológie pre spracovanie poľnohospodárskych produktov, potravinárskej a obalovej technológie a materiálov; investície do balenia, exportu a marketingu tradičných gréckych výrobkov a známych gréckych výrobkov s chráneným označením pôvodu (CHOP) a s chráneným zemepisným označením (CHZO); rozvoj joint-ventures s gréckymi poľnohospodárskymi výrobcami, zmluvného poľnohospodárstva a strategických investičných partnerstiev;
- **životné prostredie** - GR musí riešiť problémy na komunálnej úrovni, napr. budovanie resp. rekultiváciu skládok ako aj **spracovanie mestského a priemyselného odpadu** (v lokalitách, kde dochádza k porušovaniu európskych noriem a smerníc). Očakáva posilnenie projektov v oblasti **manažmentu vodných zdrojov a čistenie odpadových vôd**;
- **oblasť vedy a výskumu** - GR má **významný inovačný a start-upový ekosystém**. Priestor pre spoluprácu existuje v oblasti ekotechnológií, ako aj **zdravotníckych technológií**, v oblasti **vývoja farmaceutík a generických liekov** (významná pozícia GR ako výrobcu/exportéra ale aj dovozcu liekov.

b) Energetika:

Energetický mix

Grécky energetický sektor je stále výrazne závislý na fosílnych palivách, ktorých sa prevažná časť dováža. Domáce zdroje energie zahŕňajú najmä lignit a obnoviteľné zdroje energií (vodné elektrárne, veterná energia, solárna energia a biomasa).

Podiel energetických nosičov na celkovej spotrebe energií (v percentách):

	podiel	ktoe*	pôvod
ropa	53,14%	12,829	prevažná väčšina sa dováža
pevné palivá	18,10%	4,370	hlavne lignit gréckeho pôvodu
zemný plyn	14,46%	3,490	prevažná väčšina sa dováža
obnoviteľné zdroje energií	10,92%	2,637	grécky pôvod
odpad (iný ako mestský)	0,25 %	60	
ostatné	3,13%	756	
spolu	100%	24,142	

Poznámka: ide o údaje za rok 2016 (najaktuálnejší dostupný údaj)

*ktoe: kilo tona ekvivalentu ropy

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR

Ropa

Grécko má vysokú spotrebu **ropy** a je energeticky závislé na jej dovoze ako aj na dovoze ropných produktov, a to najmä z Iraku, Iránu, Kazachstanu, Saudskej Arábie, Ruska a zo severnej Afriky. V roku 2017 Grécko dovážalo ropu a ropné polotovary z týchto krajín:

surová ropa	krajina pôvodu	objem v 1000 bareloch	podiel
	Irak	73,754	42.62%

Irán	30,275	17.49%
Kazachstan	19,350	11.18%
Saudská Arábia	15,380	8.88%
Rusko	14,418	8.33%
Líbya	11,336	6.55%
Egypt	6,234	3.60%
Azerbajdžan	1,303	0.75%
Alžírsko	598	0.35%
Ostatné európske krajiny	391	0.23%
Spolu	173,039	

Zdroj: EK, EU Crude Oil Imports, údaje za rok 2017

Grécko disponuje menšími náleziskami ropy (Prinos Field) v Egejskom mori a zemného plynu (South Kavala Field). V súčasnosti prebiehajú viaceré prieskumy ďalších možných nálezísk v jeho výsošných vodách (západné Grécko, južná Kréta) ako aj na pevnine. Prieskum rezerv v pevninskej časti Grécka zahŕňa oblasti v okolí Evrosu, Kavaly, Serres, Solúna, Greveny, Aitolokarnanie, Messinie, Achaie a Kréty.

Zemný plyn

Dopyt po **zemnom plyne** neustále rastie, pričom 72% sa využíva na výrobu elektrickej energie, 13% sa využíva v domácnostiach a 16% vo výrobnnej sfére. Zemný plyn sa dováža predovšetkým z Ruska (cez Sidirokastro, grécko-bulharská hranica), z Alžírska (cez Revithousou, LNG) a z Kaspickej oblasti (cez Turecko, cez plynovod TGI).

zemný plyn	krajina pôvodu	objem v bcm	podiel
Ropné plyny a ostatné plynné uhľovodíky (trieda 2711)	Rusko	2,63	66%
	Alžírsko	0,71	18 %
	Turecko	0,64	16 %
	Spolu	4,00	

Zdroj: Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR, údaje za r. 2016

Z domácich zdrojov disponuje Grécko rozsiahlymi náleziskami **hnedeého uhlia** (lignitu), ktoré sa nachádzajú najmä na severe krajiny pri meste Ptolemaida a na Peloponéze pri meste Megalopolis. Hoci dlhodobo narastá význam zemného plynu, lignit zostáva dôležitým primárnym zdrojom energie. Grécko preto usiluje o rozvoj nových ekologickejších technológií pre jeho spracovanie.

Obnoviteľné zdroje energie

Primárna výroba obnoviteľných zdrojov energie	podiel	ktoe*
hydroelektrárne	19,05%	476,6
veterná	17,69%	442,5
solárna -tepelná	8%	200,2
solárna fotovoltaická	13,5%	337,9
pevné biopalivá	31,7%	794,1
bioplyn	4,06%	101,7
biodiesel	5,52%	138,3
geotermálna	0,4%	10,1
spolu	100,0 %	2501,4

Zdroj: Eurostat, údaje za rok 2016 (najaktuálnejšie)

*ktoe: kilo tona ekvivalentu ropy

Grécko nedisponuje zariadeniami na výrobu **jadrovej energie** z dôvodu, že sa nachádza v seizmickej oblasti a kriticky sa stavia k výstavbe jadrových elektrární v okolitých štátoch.

Štruktúra výroby elektrickej energie: na výrobe celkovej elektrickej energie sa podieľajú hlavne **tepelné elektrárne** (cca 70%) spaľujúce lignit a zemný plyn. **Obnoviteľné zdroje energií** sa podieľajú na výrobe elektrickej energie okolo 30%, z toho hlavne hydroelektrárne, veterné elektrárne, solárne elektrárne a biomasa.

Podiel na celkovej výrobe elektrickej energie (v percentách)

	2016
tepelné elektrárne	69,09%
jadrové elektrárne	0%
obnoviteľné zdroje energie	21,04%
hydroelektrárne	9,87%

Zdroj: Lagie A.E. (Operátor trhu s elektrinou)

Hlavným dodávateľom elektrickej energie je štátny podnik Grécke elektrárne (DEI). Malú časť spotreby elektrickej energie si Grécko cez DEI zabezpečuje dovozom (hlavne z Bulharska, Macedónska, Talianska, Albánska a Turecka). S ohľadom na klimatické podmienky v Grécku a na vrchol turistickej sezóny kulminuje dopyt po elektrickej energii v júli a v auguste.

Priority energetickej politiky Grécka

- diverzifikácia energetických zdrojov a prepravných trás
- zníženie energetickej závislosti ako aj znižovanie spotreby energie
- zabránenie izolácii periférnych a odľahlých regiónov (grécke ostrovy)
- prieskum vlastných potenciálnych ložísk uhľovodíkov (západné Grécko, južná Kréta)
- prioritné projekty prepravy zemného plynu sú: TAP, interkonektor Grécko-Bulharsko a plynovod East Med
- ďalší rozvoj LNG infraštruktúry
- spolupráca v oblasti energetiky s krajinami regiónu (Cyprus, Egypt, Izrael) – preprava uhľovodíkov z východného Stredomoria cez GR do Európy. Grécko má ambíciu stať sa vstupnou bránou pre transfer ropy a zemného plynu z Ázie a Afriky do juhovýchod. Európy
- dlhodobá energetická stratégia nevyučuje rozvoj nových „čistých“ lignitových technológií, ktoré budú eliminovať emisie CO₂ a umožnia širšie využitie tohto paliva

Potenciál rozvoja bilaterálnej (multilaterálnej) spolupráce

Grécko prikladá veľký význam regionálnej spolupráci v oblasti energetiky. Rozvíja viaceré projekty spolupráce s **Cyprom, Egyptom a Izraelom**, zamerané na prepravu uhľovodíkov z východného Stredomoria do Európy (vrátane plynovodu East Med) a spoluprácu na projekte vybudovania podmorského kábla prepájajúce energetické siete GR, Cypru a Izraela (Euroázijsky interkonektor). Grécko spolupracuje s **Tureckom** na realizácii strategických projektov prepojenia plynovodov, energetických systémov a dopravnej infraštruktúry (plynovod TAP povedie z grécko-tureckej hranice do Európy cez Grécko, Albánsko a Taliansko). Grécko bezprostredne po zrušení sankcií voči **Iránu** nadviazalo s krajinou spoluprácu v energetickej oblasti (A. Tsipras bol prvým západným lídrom, ktorý po zrušení sankcií navštívil Teherán a grécka rafinéria Hellenic Petroleum SA sa stala prvou európskou spoločnosťou, ktorá po zrušení sankcií podpísala dohodu o dodávkach ropy s Iránom). **Grécko má ambíciu stať sa novým energetickým uzlom Európy.**

Energetická bezpečnosť krajiny

Grécko je energeticky závislé na importe, ktorý zabezpečuje približne 75% energetického dopytu krajiny. Hlavnými dovoznými komoditami sú ropa a jej deriváty a zemný plyn.

Priority energetickej bezpečnosti

- diverzifikácia energetických zdrojov a prepravných trás
- zníženie energetickej závislosti ako aj znižovanie spotreby energie
- budovanie južného koridoru (projekt TAP), interkonektora Grécko-Bulharsko, plynovodu East Med a Euroázijského interkonektora
- ďalší rozvoj LNG infraštruktúry

- prieskum potenciálnych ložísk uhľovodíkov (západné Grécko, južná Kréta)
- spolupráca v oblasti energetiky s ďalšími krajinami regiónu (Cyprus, Egypt, Izrael, Turecko) ako aj s Iránom a Ruskom

Prioritné medzinárodné energetické projekty pre Grécko:

Transjadranský plynovodný projekt (TAP)

Plynovod TAP, ktorý má viesť plyn z azerbajdžanského náleziska Shah Deniz II do Európy cez územie **Grécka, Albánska a Talianska**, je pre Grécko **prioritným projektom**. Tento plynovod o celkovej dĺžke 878 km bude prepojený s plynovodom Transanatolian Pipeline (TANAP) na grécko-tureckej hranici pri meste Kipi. Projekt má štatút projektu spoločného záujmu (PCI) EÚ. S výstavbou sa začalo v roku 2016 a v súčasnosti je vo fáze implementácie. Plynovod bude umožňovať aj tzv. reverzný tok a prepravovať plyn z Talianska do juhovýchodnej Európy. Pôvodne sa počítalo s prepravnou kapacitou 10 mld. m³ ročne, avšak po rozhodnutí Ruska ohľadne projektu South Stream by mala byť zvýšená na **20 mld. m³** za rok. Shah Deniz bude i pri plnej prevádzke pokrývať len 2% spotreby zemného plynu v Európe. Ku koncu prvého štvrtroka 2018 bol projekt TAP ukončený na cca 71% z celkovej dĺžky, z ktorej 550 km plynovodu TAP prechádza územím Grécka. Výstavbu uskutočňuje konzorcium firiem BP (20%), SOCAR (20%), Snam (20%), Fluxys (19%), Enagás (16%) a Axpo (5%). Na projekte v Grécku pracuje viac ako 2 500 pracovníkov (vrátane 400 archeológov). Očakáva sa, že **prvé dodávky plynu z Azerbajdžanu do Európy by mohli začať v roku 2020**. TAP, ktorým sa otvorí južný plynový koridor, zvyšuje geostrategický význam krajiny, jej politickú váhu v regióne, umožní jej v budúcnosti využiť jej vlastné zdroje surovín a diverzifikuje jej energetické vstupy. TAP zároveň posilňuje vyhliadky Grécka pre príchod ďalších strategických investorov na grécky trh. Bližšie informácie o projekte, ako aj k vyhlasovaným tendrom k projektu sa nachádzajú na webovej stránke: <http://www.tap-ag.com>

Interkonektor Grécko-Bulharsko (IGB)

Druhým prioritným projektom pre GR je **interkonektor Grécko-Bulharsko (IGB)**. Plynovod IGB s plánovanou dĺžkou 182 km a počiatočnou ročnou kapacitou **3 mld. m³** (neskôr 5 mld. m³) bude poskytovať priame spojenie medzi národnými systémami prepravy zemného plynu z Grécka a Bulharska so vstupným bodom v blízkosti Komotini a výstupným bodom v okolí mesta Stara Zagora. Ide o joint venture medzi Bulgarian Energy Holding EAD a IGI Poseidon S.A. (konzorcium DEPA S.A. a Edison SpA). Projekt predstavuje pre GR strategickú infraštruktúru prepravy plynu, ktorá zaisťuje diverzifikáciu dodávok plynu v GR, BG a v juhovýchodnej Európe. Termín na ukončenie prác a zároveň začiatok prevádzkovania plynovodu je stanovený do roku 2021. Bližšie informácie o projekte a vyhlasovaným tendrom k nemu: <http://www.icgb.eu>

East Mediterranean Pipeline (East Med)

Predstavitelia **Grécka, Cypru a Izraela** sa koncom januára 2016 dohodli na výstavbe plynovodu East Med, ktorý by mal viesť zemný plyn **z Izraela (ložiská v Leviathane) a Cypru cez Grécko do Talianska**. Náklady na technicky náročný podmorský plynovod o dĺžke 1 900 km (700 km na pevnine a 1 200 km pod morom) s ročnou kapacitou **16 mld. m³** sa odhadujú na viac ako 20 mld. eur. East Med bol zaradený medzi projekty spoločného záujmu EÚ, ako projekt ktorý zlepšuje diverzifikáciu zdrojov zemného plynu, podporí energetickú bezpečnosť EÚ, prepojí Cyprus s európskymi sieťami, podporí ekonomický rast Grécka a Cypru a súčasne podporí prepojenie gréckych regiónov (Kréta, Peloponéz a západné Grécko) na národné siete. V apríli 2017 ministri energetiky Grécka, Cypru, Talianska a Izraela podpísali štvorstrannú deklaráciu, v ktorej sa zaviazali k podpore projektu EastMed. Na 4. trilaterálnom stretnutí v Nikózii 8.5.2018 najvyšší predstavitelia Grécka, Cypru a Izraela potvrdili, že dohoda o vybudovaní East Med bude podpísaná v priebehu r. 2018.

<https://www.edison.it/en/eastmed-pipeline>

Euroázijský interkonektor

Ide o projekt výstavby **2000-megawattového** podmorského kábla, ktorý prepojí elektrické rozvodné siete **Izraela, Cypru a Grécka** (cez Krétu), o celkovej dĺžke 1520 km (najdlhší na svete) a jeho umiestnenie v niektorých bodoch by malo dosiahnuť hĺbku 2000 m pod morskou hladinou. Jeho súčasťou má byť aj vysokorychlostný optický kábel. Realizácia tohto ambiciózneho projektu by mala významne prispieť k energetickej bezpečnosti celého regiónu juhovýchodnej Európy a východného Stredomoria. Projekt má štatút projektu spoločného záujmu (PCI) EÚ a 8.5.2018 najvyšší predstavitelia Grécka, Cypru a Izraela v Nikózií deklarovali podporu projektu.

<http://www.euroasia-interconnector.com/>

c) Veda, výskum a vývoj, inovácie

Podľa správy Eurostatu **finančné prostriedky určené na výskum a vývoj v Grécku v roku 2016** dosiahli **0,99%**, čím sa Grécko v rámci EÚ-28 radí na **19. miesto**. Štátne výdavky na výskum a vývoj tvorili 25% z tejto sumy. Dominantným sektorom sa stal súkromný sektor, ktorý sa na financovaní výskumu a vývoja podieľal 42%, sektor vyššieho vzdelávania financoval 33% a súkromný neziskový sektor 1%. Podľa Národného strategického plánu pre výskum a rozvoj na roky 2014-2020 Grécko plánuje zvýšiť podiel finančných prostriedkov na výskum a vývoj na 1,5% HDP do r. 2020, s podielom súkromného sektora vo výške 40%.

Podľa „**Global Innovation Index 2017**“ sa Grécko umiestnilo na **44. pozícii** zo 127 krajín (v roku 2016 bolo na 40. pozícii zo 143 krajín)

Ďalšie informácie o vede, výskume a inováciách v krajine sú k dispozícii na stránkach Gréckej národnej nadácie pre výskum (www.eie.gr), Inštitútu pre hospodársky a priemyselný výskum (www.iobe.gr) a Aténskej akadémie vied (www.academyofathens.gr).

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovozný a vývozný režim, obchodná prax

Grécko uplatňuje v obchodnej praxi politiku **v súlade so základnými právnymi predpismi EÚ a medzinárodnými dohovormi** o uplatňovaní princípov multilaterálne liberalizovaného obchodu. V rámci EÚ to znamená uplatňovanie **bezcolnej politiky bez ďalších netarifných obmedzení**, s výnimkou citlivých položiek, v súlade so smernicami o voľnom pohybe tovarov, pracovných síl a kapitálu. Grécko súčasne vo vzťahu k nečlenským štátom EÚ uplatňuje princípy spoločnej colnej politiky, spoločnej poľnohospodárskej politiky a spoločnej dopravnej politiky.

Tarifné a netarifné prekážky obchodu

Pri importe z členských štátov EÚ **neexistujú colné sadzby**. V rámci prijatia európskej colnej legislatívy Grécko postupne obmedzuje netarifné prekážky obchodu. Niektoré **netarifné prekážky** obchodu sa stále uplatňujú **vo forme predpisov pre určité kategórie dovážaných komodít**. Napríklad, pri dovoze potravín sa vyžaduje certifikát o rádioaktívite a dodržanie predpisov o použití určitých farbív. Pri dovoze živých zvierat je potrebné veterinárne osvedčenie; pri dovoze mäsa, semien, rastlín a rastlinných výrobkov sú nevyhnutné fytoosanitárne osvedčenia; pri dovoze farmaceutických a kozmetických výrobkov je potrebné predložiť certifikát o analýze. Priemerné colné zaťaženie pri dovoze z nečlenských štátov EÚ, ktoré dosahuje 5–7 % u priemyselných výrobkov, je nižšie u väčšiny surovín a vyššie u určitých kategórií citlivých tovarov, ako napr. u textilu, dokazuje pomerne vysoký stupeň liberalizácie.

Príslušné zákonné normy, nariadenia, štandardy, licencie, certifikácia

Pre dovoz tovaru z členskej krajiny EÚ sa používajú doklady pre obchodný styk v rámci EÚ, ako sú obchodné faktúry, osvedčenia o pôvode tovaru, dopravný doklad a ďalšie osvedčenia a certifikáty v prípade špeciálnej kategórie výrobkov, ako sú potraviny, živé zvieratá a pod. Označovanie a etikety musia byť v súlade s predpismi EÚ, pri označovaní tovarov je nutné dodržať grécke nápisy vytlačené na obale alebo aspoň prelepky v gréčtine, na obal v angličtine. Grécko uplatňuje požiadavky na štandardy v súlade s predpismi EÚ. Certifikáty kvality ISO sa vo všeobecnosti vyžadujú a sú podmienkou pri väčšine kontraktov v rámci verejného obstarávania.

Dovoz tovarov do Grécka je vo všeobecnosti voľný a nevyžadujú sa žiadne licencie. Podľa spoločnej obchodnej politiky EÚ sa uplatňujú aj v GR určité obmedzenia vo forme kvót na dovážané výrobky, ktoré sú vyrobené v tzv. nízkonákladových krajinách – napr. Čína, a to i v prípade, že ich do Grécka vyváža slovenská firma. **Zvláštne požiadavky sú kladené na dovoz niektorých skupín tovarov, ako sú farmaceutiká, osivá, mäso, hydina, orešky a mliečne výrobky.** Najmä dovoz osív si vyžaduje záhlavú procedúru, vrátane testovania, certifikácie podľa predpisov EÚ a publikovania v národnom katalógu.

Na všetky výrobky, bez ohľadu na pôvod (domáce alebo zahraničné) sa **vzťahuje DPH** (viď kapitola č. II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA).

Kontakty na hlavné inštitúcie:

Grécky inštitút pre štandardizáciu – www.elot.gr, Colná správa – www.gsis.gr

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Grécka ekonomika je **dlhodobo výrazne závislá od dovozu** a dosahuje tradične vysokú negatívnu obchodnú bilanciu. Podľa Gréckeho štatistického úradu za rok 2017 celkový import dosiahol 49,03 mld. eur (nárast o 13,7 % v porovnaní s r. 2016) a celkový export sa zvýšil na 28,46 mld. eur (medziročný nárast o 13,2 %). **Podiel dovozu na HDP** krajiny za rok 2017 dosiahol **27,6%**.

Vývoj zahraničného obchodu GR za posledných 5 rokov (v mld. eur)

	2013	2014	2015	2016	2017	1.-3. 2018
Vývoz	27,57	27,18	25,48	25,15	28,43	7,73
Dovoz	46,86	47,71	42,66	43,12	49,03	12,83
Obrat	74,43	74,89	68,14	68,27	77,46	20,56
Saldo	-19,29	-20,53	-17,18	-17,78	-20,6	-5,10

Zdroj: Štatistický úrad GR

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu v členení vývoz/dovoz

Vývoz

Najvýznamnejšou exportnou komoditnou triedou Grécka za rok 2017 (podľa klasifikácie HS2) boli **nerastné palivá a minerálne oleje** (v objeme 8,57 mld. eur). Nasledujú triedy: **hliník a výrobky z hliníka** (v objeme 1,47 mld. eur); **jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti** (1,26 mld. eur); **plasty a výrobky z plastov** (1,06 mld. eur); **farmaceutické produkty** (1,06 mld. eur); **elektrické stroje a zariadenia** (1,00 mld. eur); **prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov** (882,29 mil. eur); **jedlé ovocie a orechy** (855,20 mil. eur); **ryby a kôrovce, mäkkýše a ostatné vodné bezstavovce** (v objeme 615,73 mil. eur) a **živočíšne alebo rastlinné tuky** (573,96 mil. eur). *Pre podrobnejšie informácie viď prílohu č. 5. Súhrnný prehľad gréckeho vývozu (podľa SITS) sa nachádza v prílohe č.3.*

Dovoz

Najvyšší podiel na celkovom gréckom dovoze za rok 2017 (podľa klasifikácie HS2) tvorili **nerastné palivá a minerálne oleje** (12,20 mld. eur). Na 2. mieste boli **farmaceutické produkty** (v objeme 2,89 mld. eur). Ďalšie najvyššie objemy dovozu boli dosiahnuté v triedach: **jadrové**

reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia (2,60 mld. eur); **elektrické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV prijímače** (2,07 mld. eur); **vozidlá iné ako koľajové** (1,89 mld. eur); **plasty a výrobky z nich** (1,57 mil. eur); **mäso a jedlé mäsové droby** (1,14 mld. eur); **železo a oceľ** (947,91 mil. eur); **hliník a predmety z neho** (918,21 mil. eur); **nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske** (860,79 mil. eur); **mlieko a mliečne výrobky, vajcia, med** (842,54 mil. eur) a **papier a lepenka** (813,44 mil. eur).

Pre podrobnejšie informácie viď prílohu č. 5.

Súhrnný prehľad gréckeho dovozu (podľa SITS) sa nachádza v prílohe č.4.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu vývoz/dovoz

Vývoz

Najvýznamnejšími partnermi z krajín EÚ pre vývoz Grécka sú podľa dosiahnutého objemu za rok 2017 **Taliansko, Nemecko, Cyprus, Bulharsko, Veľká Británia, Rumunsko, Francúzsko, Španielsko, Holandsko a Poľsko**. Z krajín mimo EÚ zaujíma najdôležitejšie postavenie **Turecko, Libanon, USA, Egypt, Saudská Arábia, FYROM, Gibraltár, Albánsko, Izrael, Líbya, Srbsko, Rusko** (príloha č.1).

Dovoz

V rámci krajín EÚ boli najvyššie objemy dovozu za r. 2017 realizované z **Nemecka**. Nasledovali **Taliansko, Holandsko, Francúzsko, Belgicko, Španielsko, Bulharsko, Veľká Británia, Rumunsko a Poľsko**. Z krajín mimo EÚ sú dôležitými partnermi z hľadiska dovozu do GR: **Rusko, Južná Kórea, Irak, Čína, Turecko, Irán, Kazachstan, Saudská Arábia, USA a Egypt** (príloha č.2).

e) Vývoj zahraničného obchodu so SR za posledných 5 rokov

Vývoj zahraničného obchodu medzi SR a GR za posledných 5 rokov (v mil. eur)

	2013	2014	2015	2016	2017	1.-2.2018
Vývoz zo SR do GR	148,3	192,1	169,7	168,8	200,4	35,8
Dovoz z GR do SR	71,2	73,0	96,0	76,5	103,6	17,8
Obrat	219,5	265,1	265,7	245,3	304,0	53,6
Saldo	77,1	119,1	73,7	92,3	96,8	17,9

Zdroj: Štatistický úrad SR

Export zo SR do GR

Dlhodobu dosahujeme **výrazne pozitívne saldo obchodnej výmeny** (náš export do GR cca dvojnásobne prevyšuje import z GR). V roku 2016 export SR zaznamenal rovnakú úroveň ako za r. 2015 a podľa údajov **za rok 2017 sa výrazne zvýšil o 18,5%**. **Export SR do GR** predstavuje cca **0,3% nášho celkového exportu** a na celkovom **gréckom importe** sa SR podieľa **0,3%**. Šance pre slovenský export zvyšuje fakt, že **GR je prevažne dovoznou ekonomikou**.

Komoditné zloženie exportu - nosné triedy HS

Najvyššie obraty za rok 2017 podobne ako v predchádzajúcich rokoch sa zaznamenali v exporte výrobkov **automobilového, elektrotechnického, strojárkeho, kovospracujúceho a chemického priemyslu (hlavne gumárskeho a papierenského priemyslu)**.

Hlavné vývozné komodity

Podľa podrobnej klasifikácie **HS4** naše **hlavné vývozné komodity** za rok 2017 predstavovali **osobné automobily** (v objeme 62,42 mil. eur) a **TV prijímače** (41,15 mil. eur). Nasledovali **ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele** (12,22 mil. eur); **telefónne súpravy vrátane telefónov pre celulárnu sieť** (9,11 mil. eur); **tlačiarenské stroje** (8,06 mil. eur); **pneumatiky** (5,29 mil. eur); **nenatieraný papier a lepenka** (4,46 mil. eur); **stroje na automatické spracovanie údajov** (3,94 mil. eur); **práčky** (3,66 mil. eur); **drevo rezané alebo štiepené pozdĺžne** (2,89 mil. eur); **elektrické transformátory** (2,31 mil. eur) a **drôty zo železa alebo nelegovanej ocele** (2,24 mil. eur). Vývoj nášho exportu do GR v štruktúre HS2 je k dispozícii v kapitole V. **MARKETINGOVÁ STRATÉGIA DO TERITÓRIA**

Import z GR do SR

Grécky import do SR za rok 2017 vykázal medziročný **nárast na o 22,3%** v porovnaní s r. 2016, pričom **podiel dovozu z GR na celkovom dovoze SR je 0,12%**.

Najvyššie obraty za rok 2017 sa zaznamenali v dovoze gréckych výrobkov **kovospracujúceho a chemického priemyslu**. Významné postavenie má aj dovoz gréckych **poľnohospodárskych produktov**.

Hlavné dovozné komodity

Z hľadiska tovarovej štruktúry hlavnou komoditou sú **britvy, holiace strojčky a holiace žiletky** v objeme 28,81 mil. eur (*Pozn. ide o výrobky spoločnosti BIC, ktorá má na Slovensku distribučné centrum*). Ďalšie miesta z hľadiska objemu dovozu tvorili **umelý korund, oxid hlinitý** (21,67 mil. eur); **lieky** (13,06 mil. eur); **citrusové ovocie, čerstvé alebo sušené** (6,94 mil. eur); **ostatná zelenina, čerstvá alebo chladená** (3,13 mil. eur); **hliníkové dosky, plechy a pásy** (1,86 mil. eur); **etylalkohol nenedaturovaný** (1,43 mil. eur); **ostatné rúry, rúrky a duté profily** (1,25 mil. eur); **marhule, čerešne višne, broskyne** (1,24 mil. eur); **ovocie, orechy a iné jedlé časti rastlín** (1,01 mil. eur) a **zátky, viečka a uzávery fliaš** (1,00 mil. eur).

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Obchodné zvyklosti v teritóriu

Obchodná prax

Vývoz každej z komoditných skupín vyžaduje individuálny prístup k trhu a uplatnenie všeobecne platných podmienok, medzi ktoré možno zaradiť:

- aktívnu prítomnosť firmy v teritóriu,
- priame kontakty s gréckymi partnermi,
- prieskum trhu,
- selekciu a jasnú špecifikáciu záujmov, vlastných a partnerových možností,
- konzultáciu návrhov dohôd so skúsenými právnikmi,
- dohodnutie platobných podmienok, ktoré jednoznačne zaručujú platbu odberateľa

Špecifiká trhu, rozdielnosť mentality

Na prebudenie záujmu potenciálnych gréckych partnerov a pri etablovaní mnohých výrobkov na gréckom trhu sa často nemožno zaobísť bez reklamy, a to či už prostredníctvom masmédií, firemných prezentácií, priamej účasti na veľtrhoch alebo využitím ďalších spôsobov sprístupnenia informácií o vlastnostiach a parametroch výrobkov (napr. bezplatné poskytnutie skúšobných sérií). Problémom pri vstupe na grécky trh je prekonanie konkurencie, ktorá je mimoriadne silná a v propagácii svojej produkcie často agresívna. Je taktiež dôležité mať možnosť zabezpečiť konečnému užívateľovi plný popredajný servis a náhradné diely.

Napriek tomu, že grécky trh je do určitej miery limitovaný väzbou na susedné krajiny vo vybraných sektoroch, je tu dostatok priestoru pre ďalšie zvyšovanie slovenského vývozu. Dynamika vzájomného obchodu je v niektorých prípadoch negatívne ovplyvňovaná nedostatočnou ústretovosťou, ako aj oneskoreným reagovaním niektorých slovenských výrobcov na zvýšené požiadavky gréckych partnerov.

Gréci sú tradične veľmi dobrí rečníci, pri rokovaní radi hovoria, a preto je dôležité byť pozorný, zároveň je však vhodné vopred si overiť základné informácie o spoločnosti. Meškanie na stretnutie 10-20 minút je bežnou praxou.

b) Vyhodnotenie odbytových možností SR

Analýza odbytových možností vychádza z údajov za r. 2017, v štruktúre HS2 v rozsahu prvých 10 najväčších vývozov zo SR do GR, s prihliadnutím na hlavné dovozné komodity GR. *Podrobný prehľad komodít exportu SR do GR je v kapitole IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD.*

Najdôležitejšie slovenské exportné triedy do teritória za rok 2017 (v štruktúre HS2):

1. **Trieda 87 - Voidlá iné ako kolajové, ich časti, súčasti.** V tejto kategórii dochádza k výraznému medziročnému nárastu na 65,21 mil. eur (32,54 % nášho exportu do GR)
2. **Trieda 85 - Elektrické stroje a zariadenia, prístroje na záznam zvuku, TV prijímače a ich súčasti,** (56,10 mil. Eur; 27,98% nášho exportu do GR)
3. **Trieda 84 - Jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia, ich časti a súčasti,** ktorých objem tvoril 22,12 mil. eur (podiel na exporte SR do GR je 11,04%)
4. **Trieda 72 - Železo a ocel'** (14,61 mil. eur; podiel na exporte do GR je 7,29%)
5. **Trieda 48 - Papier a lepenka, predmety z papierenských vlákien** (5,47 mil. eur; 2,73 % nášho exportu do GR)
6. **Trieda 40 - Kaučuk a výrobky z neho** (5,46 mil. eur; podiel na exporte SR do GR je 2,28%)
7. **Trieda 39 - Plasty a výrobky z nich** (3,46 mil. eur; 1,73% nášho vývozu do GR)
8. **Trieda 04 - Mlieko a výrobky; vtáčie vajcia; med; jedlé výrobky živočíšneho pôvodu** (3,0 mil. eur; 1,51% nášho exportu do GR)
9. **Trieda 44 - Drevo a výrobky z dreva; drevné uhlie** (2,96 mil. eur; podiel 1,48 %)
10. **Trieda 90 - Prístroje optické, fotografické, meracie, kontrolné, presné, lekárske** (2,84 mil. eur; 1,42 % nášho exportu do GR)

Potenciál zvýšenia našich odbytových možností:

Vzhľadom na pokračujúcu zníženú spotrebu a predaj v Grécku by bolo vhodné **sústrediť pozornosť na výraznejšiu propagáciu už etablovaných slovenských komodít, ktoré majú na gréckom trhu konkurenčné postavenie, ako aj ďalej rozšíriť náš sortiment v rámci slovenských úspešných vývozných komoditných tried.**

Hospodárska a finančná kríza v Grécku výrazne ovplyvnila grécky **automobilový trh**, ale v roku 2017 slovenský export do GR v tejto kategórii zaznamenal prudký nárast. V kontexte stále nejistej ekonomickej situácie v GR a zvýšených nákladov a daní v závislosti od objemu valcov motora, **pretrváva dopyt po lacnejších osobných vozidlách**, kde je šanca pre menšie automobily zo slovenských automobiliek. Vysoký stupeň motorizácie krajiny si bude zároveň vyžadovať náhradné diely pre servis.

V exportnej triede **elektrické stroje a zariadenia** majú najväčší podiel na vývoze do GR **TV prijímače** (LCD/LED televízory). Hustá sieť turistických zariadení predpokladá určitý objem ich odberu a výmenu v dôsledku opotrebovania spotrebičov. V GR by sa mohli uplatniť aj elektrické motory, elektrogenerátory, ako aj ďalšie súčasti elektrických strojov.

V triede jadrové reaktory, kotle, stroje, prístroje a mechanické zariadenia perspektívne komodity zahŕňajú **tlačiarenské stroje, kancelársku techniku, domáce spotrebiče, ohrievacie a chladiarenské zariadenia, kotle, bojler a stroje na spracovanie potravín.** Vzhľadom na silné postavenie poľnohospodárskej výroby v GR by sa dal lepšie využiť náš exportný **potenciál v oblasti poľnohospodárskej techniky a strojov.**

Slovenský vývoz v triede **železo a ocel'** je v GR v súčasnosti zastúpený komoditami: ploché valcované výrobky zo železa alebo nelegovanej ocele, drôty, rúry, rúrky a duté profily bezšvíkové, zo železa alebo z ocele. Vývoz SR v tejto triede by mohol podstatne viac pokryť potreby gréckeho trhu, napríklad v komoditách: radiátory ústredného kúrenia, ohrievače vzduchu a rozvádzače, nástroje, náradie a ich časti.

Potenciálne možnosti slovenského vývozu **papiera** nie sú využité v plnej miere. Okrem už vyvázaného nenatieraného, kancelárskeho a toaletného papiera by sa dal zvýšiť náš podiel na dovoze natieraného, impregnovaného, kartónového a hygienického papiera.

Vývoj v triede **kaučuk** a výrobky z neho (s najvyšším zastúpením v **pneumatikách**) indikuje priestor na ďalšie rozširovanie prítomnosti SR. Slovenské gumené **trubky, hadice, kolená, dopravníkové pásy a ploché výrobky z gumy** sú naďalej požadované.

Existuje potenciál pre zvýšenie exportu SR do GR v rámci triedy **plasty a výrobky z nich**, nakoľko grécky dovoz plastov má stúpajúcu tendenciu a snaha GR o zvýšenie svojho exportu dáva predpoklad pre ďalší dopyt **po materiáloch na balenie a prepravu tovaru**.

Podľa ďalších najvýznamnejších dovozných položiek do Grécka, pre naše podnikateľské subjekty existuje vývozný potenciál aj **v oblasti potravinárstva a poľnohospodárstva**. Existuje priestor aj pre export mliečnych výrobkov, vajec, mäsa, mäsových výrobkov a živých zvierat (napr. hovädzieho dobytku a oviec), rastlinných olejov, ktoré sú na gréckom trhu aj vďaka hustej sieti reštauračných a hotelových zariadení stále žiadané. Na základe dlhodobého sledovania dopytov gréckych spoločností ZÚ Atény registruje záujem aj o dovoz múky, obilnín (napr. pšenica, kukurica), ako aj semien zo SR. Potenciál pre uplatnenie sa ponúka aj v oblasti **technológií pre potravinársky priemysel a poľnohospodárstvo**.

Náš vývoz dreva v predošlých rokoch výrazne klesol. Najvýznamnejšie postavenie má **rezané alebo štiepané drevo**. Výraznejšie by sa mohli uplatniť na gréckom trhu aj **palivové drevo a biomasa** (vrátane vykurovacích zariadení a technológií) a **nábytkárske výrobky**.

Do úvahy naďalej prichádza **ďalšie posilnenie našej vývozej pozície v oblasti zdravotníctva, zdravotníckych technológií, liekov a súvisiacich produktov**. Farmaceutické produkty sú 2. najvýznamnejšou položkou celkového importu GR. Možno taktiež kapitalizovať skutočnosť, že v SR ročne študuje cca 500 gréckych študentov (prevažná väčšina medicínu a farmáciu), ktorí znalosť slovenskej produkcie môžu v budúcnosti uplatniť v praxi ako lekári a farmaceuti.

Medzi ďalšie oblasti chemického priemyslu, u ktorých by sa dal zvýšiť vývoz SR do GR, patria **umelé hnojivá** (stály dopyt vzhľadom na rozvinuté poľnohospodárstvo).

c) Marketingová stratégia pri vývoze do teritória

Dovozné spoločnosti, obchodní zástupcovia, distribučný systém

Najúčinnjší spôsob prieniku slovenských výrobkov na grécky trh je **prostredníctvom obchodných zástupcov** alebo za pomoci miestnych distribučných refazcov. Grécki zástupcovia a distribútori si často pre spoluprácu vyžadujú výhradné zastúpenie, ktoré si „ošetrojú“ vysokými zmluvnými pokutami v prípade jeho porušenia.

Veľkoobchodné refazce v teritóriu tvoria približne 14% všetkých obchodných podnikov. Významné postavenie na gréckom obchodnom trhu majú malé obchodné podniky. **Vzhľadom na výraznú prevahu malých, prevažne rodinných podnikov, si umiestnenie výrobkov v GR vyžaduje využitie služieb obchodných agentov alebo výhradných dovozcov.**

Ďalšou alternatívou pre prienik našich výrobcov na grécky trh je formou priamej reprezentácie (založenia si spoločnosti), aj za cenu výraznejšieho zvýšenia nákladov.

Základné kroky pri zriadení spoločnosti v Grécku: je potrebné zabezpečiť si sídlo spoločnosti (a mať pre styk s úradmi k dispozícii dokumenty preukazujúce vlastníctvo alebo podnájom); zaregistrovať svoju spoločnosť u príslušného daňového úradu (podľa adresy sídla spoločnosti) a získať daňové číslo, tzv. AFM; získať potrebnú licenciu, ak ide o podnikanie v určitých oblastiach (napr. priemysel, laboratória, výrobné, cestovné kancelárie, reštauračné zariadenia, kaviarne, bary, obchod s farmaceutikami, optikou, zbraňami, muníciou).

Formy spoločností:

Akciová spoločnosť – v gréčtine skrátene A.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a v registri akciových spoločností (na gréckom ministerstve rozvoja); minimálny kapitál: 60 tis. eur.

s.r.o. – grécka skratka E.P.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a na príslušnom prvostupňovom súde; minimálny kapitál: 4 500 eur.

Verejná obchodná spoločnosť – grécke skratky O.E a E.E., zaregistrovaná na príslušnom daňovom úrade, na príslušnej OPK a na príslušnom prvostupňovom súde.

Možnosti získania informácií o spoločnosti a miestnom trhu

V GR **neexistuje jednotný obchodný register** a informácia o existencii gréckej spoločnosti sa dá získať cez registračné oddelenia príslušných obchodných a priemyselných komôr. Niektoré informácie o spoločnosti možno prípadne získať z **daňového úradu** (www.gsis.gr), ku ktorému daná spoločnosť patrí. Oficiálne informácie o solventnosti spoločnosti však nie sú dostupné bez intervencie právnikovi alebo platenej agentúry, napr. ICAP (www.icap.gr).

Odporúčaná platobná podmienka, spôsoby riešenia sporov

Vzhľadom na súčasný stav gréckeho hospodárstva a nedostatok likvidity v gréckej reálnej ekonomike je bežnou praxou, že zahraniční dodávatelia vyžadujú **platbu vopred**, aj v prípade overených a etablovaných obchodných partnerov. Zvyčajnou platobnou metódou pri dovozno-vývozných transakciách s Gréckom je **dokumentárny akreditív**, ktorý poskytuje transparentnosť a platobnú istotu, ale ťažko sa uplatňuje u menších zásielok, vzhľadom na vysoké náklady (u malých zásielok sa obvyčajne používa platba vopred). **Dokument proti platbe** (D/P) by sa mal používať len v prípade osvedčených obchodných partnerov (keďže by mohla hroziť možnosť neprevzatia zásielky).

Platobné lehoty sú dosť dlhé (90 až 120 dní). **Pohľadávky** vzniknuté pri obchodných transakciách sa dajú vymáhať súdnou cestou. Tento proces však zvyčajne trvá dosť dlho (vzhľadom na pomerne nízku efektivitu gréckych súdov) a je drahý (náklady na miestnych advokátov sú relatívne vysoké).

Kontaktné adresy na inštitúcie

Významnú pomoc pri prieniku na miestny trh, vrátane pomoci pri založení spoločnosti poskytuje organizácia **Enterprise Greece** (www.enterprisegreece.gov.gr). Podobnú asistenciu môžu poskytnúť aj obchodné a priemyselné komory. Informácie je možné nájsť na webových stránkach **Únie gréckych priemyselných a obchodných komôr** (www.uhc.gr).

Pomoc na miestnom trhu môže poskytnúť aj **Grécko-slovenské obchodné a priemyselné združenie (komora)**: Tel: +30 210 368692, email: gsccl@otenet.gr

d) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Režim vstupu a pobytu: SR a GR sú členskými štátmi EÚ a schengenského priestoru a teda k vstupu na územie GR nepotrebujú občania SR víza. Od 1.5.2004 môžu vstupovať občania SR na územie GR s platným cestovným pasom alebo s platným občianskym preukazom. Slovenskí občania sa môžu zdržiavať na území GR bez registrácie ako turisti 90 dní. V prípade, že chcú byť v GR dlhšie ako 90 dní, prípadne tam zostať natrvalo, musia sa zaregistrovať na cudzineckej polícii v mieste bydliska.

Doprava:

Letecká doprava

Odporúčaná letecké spojenie: Viedeň - Atény: Austrian (www.austrian.com, tel. č. 801 11 26 026, tel. č. 801 11 23 023) alebo Aegean (www.aegeanair.gr, tel. č. 801 11 20000) Od 2. apríla 2015 začala lietať nízkonákladová letecká spoločnosť Ryanair z Atén do Bratislavy a od 26.3.2018 opäť linka Bratislava - Solún/Thessaloniki. Súčasťou letného letového poriadku Ryanair (od 29.4.2016) je aj spojenie Bratislava - Korfu. (www.ryanair.com)

Autobusová doprava

Pravidelná autobusová linka Atény - Bratislava - Praha a späť (Korona Travel, s.r.o.), www.koronatravel.gr, Tel: +30 210 92 33 333, +30 210 9270772-3.

Pobočka spoločnosti v SR: Košická 37, Bratislava - Nivy, tel. č. 02/55569831

Vlaková doprava

Priame vlakové spojenie z Bratislavy do Atén neexistuje a je potrebné prestúpiť v Solúne. Vlak na trase Solún - Atény premáva denne. Odchody vlakov je možné nájsť na www.trainose.gr.

Lodná doprava

Do Grécka je možné cestovať aj lodnou dopravou z Talianska (ANEK Lines, Minoan Lines, Ventouris Ferries, Endeavor Lines, Superfast) po trasách Ancona – Igoumenitsa, Ancona – Patras, Bari – Igoumenitsa, Bari – Patras, Brindisi – Igoumenitsa, Benátky – Igoumenitsa, Benátky – Patras a späť. Medzi pevninskou časťou GR a ostrovmi existuje pomerne hustá sieť vnútroštátnych lodných liniek. Informácie o lodných spojeniach nájdete na: www ferries.gr, www.hydradirect.com, www.greekislandhopping.com, www ferriesingreece.com.

MHD

Informácie o MHD možno nájsť na webovej stránke www.oasa.gr.

Ubytovanie

Slušné ubytovanie v 3-4 hviezdíčkovom hoteli v Aténach možno nájsť od 40 eur za noc. Ceny štandardných izieb v 5-hviezdíčkových hoteloch sa pohybujú od 100 Eur za noc. Zľavy z týchto cien sa dajú získať prostredníctvom rezervácie cez bezpečné internetové stránky.

Bezpečnosť

Všeobecná úroveň bezpečnosti v GR zodpovedá štandardom bezpečnosti členského štátu Európskej únie. ZÚ upozorňuje na častý výskyt krádeží dokladov v metre a v centre Atén.

Zdravotné zabezpečenie

Nevyhnutná (akútna) lekárska starostlivosť je poskytovaná občanom SR v štátnych zariadeniach bezplatne v rovnakom rozsahu a za rovnakých podmienok ako gréckym občanom na základe Európskeho preukazu zdravotného poistenia. Vzhľadom na to, že vyššie uvedené zdravotná starostlivosť je poskytovaná slovenským občanom len v štátnych zariadeniach GR, odporúčame im pred cestou do GR, aby sa pripoistili v súkromnej poisťovni v SR, aby mohli v prípade potreby využiť služby súkromného zdravotníckeho zariadenia. Očkovanie sa pri vstupe do GR nevyžaduje.

Štátne sviatky v GR na rok 2017:

- 1. január: Nový rok
- 6. január: Traja králi
- 27. február: Ortodoxný „Popolcový pondelok“- začiatok 40-dňového pôstu
- 25. marec: „Deň nezávislosti“ - 25.3.1821 začiatok povstania proti Osmanskému impériu
- 14. apríl: Ortodoxný Veľký piatok
- 17. apríl: Ortodoxný Veľkonočný pondelok
- 1. máj: Sviatok práce
- 5. jún: „Zoslanie Ducha svätého“
- 15. august: „Nanebovzatie Panny Márie“
- 28. október: „Deň očí“ (odmietnutie talianskeho ultimáta na kapituláciu a následný vojnový konflikt medzi GR a Talianskom)
- 25. december: Prvý sviatok vianočný
- 26. december: Druhý sviatok vianočný

Časový rozdiel: SEČ + 1 hod.

Otváracia doba úradov a obchodov

Úrady majú stránkové hodiny spravidla od 8.00 do 14.00 hod. Nedeľa je dňom pracovného pokoja. Obchody sú spravidla otvorené od 9 hod. Existujú tzv. „krátke dni“ (pondelok a streda, obchody sú otvorené do cca 15.00) a „dlhé dni“ (utorok, štvrtok a piatok s otváracou dobou do 21 hod., v niektorých s prestávkou medzi 14 a 17 hod.). V supermarketoch a veľkých obchodných reťazcoch je predajná doba celodenná (od 8 do 21 hod.), v sobotu od

8 do 20 hod. V nedeľu sú obchody (s výnimkou turistických zón, niektorých minimarketov a s výnimkou 8 nedeľ v roku okolo sviatkov) zatvorené.

Otváracia doba bánk

Banky sú zvyčajne otvorené od pondelka do piatka od 8.00 do 14.30 hod.

Dôležité telefónne čísla:

jednotné európske číslo tiesňového volania - 112, prvá pomoc/ rýchla pohotovostná služba - 166, informácie o pohotovosti (nemocnice a lekárne), odchod lodí, predpoveď počasia, sazka, dopravná polícia (zásahová služba) – 100, požiarnici – 199, turistická polícia - 171, prístavná polícia – 108, informácie o dopravných spojeniach (lietadlá, vlaky, autobusy, lode) – 14944, informácie o telefónnych číslach - 11888 a 11880, medzinárodný operátor – 139, cestná služba gréckeho autoklubu ELPA (služba zahraničným motoristom) – 10400, letisko v Aténach - +30 210 353 0000, letisko v Solúne - +30 2310 985000.

PRÍLOHY:

Príloha č. 1

Teritoriálna štruktúra vývozu Grécka (podľa krajiny a regiónu) v mil. eur

Regióny	Export		% Zmeny	Podiel v %	
	2017	2016	17/16	2017	2016
Spolu	28,463.5	25,150.0	13.2%	100,0%	100,0%
EÚ (28)	15,100.7	14,020.0	7.7%	53.1%	55.7%
Eurozóna	10,518.5	9,798.1	7.4%	37.0%	39.0%
Francúzsko	759.5	703.7	7.9%	2.7%	2.8%
Holandsko	615.4	604.9	1.7%	2.2%	2.4%
Nemecko	2,015.5	1,930.0	4.4%	7.1%	7.7%
Taliansko	3,037.8	2,810.9	8.1%	10.7%	11.2%
Írsko	120.5	83.6	44.3%	0.4%	0.3%
Portugalsko	165.8	160.5	3.3%	0.6%	0.6%
Španielsko	693.1	698.1	-0.7%	2.4%	2.8%
Belgicko	391.8	345.4	13.5%	1.4%	1.4%
Luxembursko	11.6	9.3	24.9%	0.0%	0.0%
Fínsko	134.2	152.3	-11.9%	0.5%	0.6%
Rakúsko	235.8	199.6	18.2%	0.8%	0.8%
Estónsko	17.0	11.0	54.9%	0.1%	0.0%
Malta	237.4	214.4	10.7%	0.8%	0.9%
Lotyšsko	19.4	16.6	17.0%	0.1%	0.1%
Litva	50.4	44.4	13.5%	0.2%	0.2%
Slovensko	91.0	79.0	15.2%	0.3%	0.3%
Slovinsko	197.6	210.5	-6.1%	0.7%	0.8%
Cyprus	1,724.5	1,523.9	13.2%	6.1%	6.1%
Nešpecifikované	0.0	0.07	-	0.0%	0.0%
Ostatné krajiny EÚ	4,582.2	4,221.9	8.5%	16.1%	16.8%
Veľká Británia	1,105.5	1065.0	3.8%	3.9%	4.2%
Dánsko	193.0	166.2	16.1%	0.7%	0.7%
Švédsko	192.8	182.7	5.5%	0.7%	0.7%
Poľsko	452.4	395.0	14.5%	1.6%	1.6%
Česko	227.0	203.3	11.7%	0.8%	0.8%
Maďarsko	137.1	125.4	9.3%	0.5%	0.5%
Rumunsko	848.4	750.3	13.1%	3.0%	3.0%
Bulharsko	1,348.6	1252.6	7.7%	4.7%	5.0%
Chorvátsko	77.4	81.4	-4.9%	0.3%	0.3%
Ostatné európske krajiny	4,808.5	3,790.8	26.8%	16.9%	15.1%
Island	3.6	3.4	7.4%	0.0%	0.0%
Nórsko	71.6	58.1	23.1%	0.3%	0.2%
Švajčiarsko	142.7	134.1	6.5%	0.5%	0.5%

Gibraltár	633.6	381.4	66.1%	2.2%	1.5%
Turecko	1,951.5	1,351.3	44.4%	6.9%	5.4%
Albánsko	461.1	378.3	21.9%	1.6%	1.5%
Ukrajina	124.8	200.5	-37.8%	0.4%	0.8%
Bielorusko	10.4	9.2	13.8%	0.0%	0.0%
Moldavsko	34.7	55.3	-37.3%	0.1%	0.2%
Ruská federácia	234.0	215.2	8.8%	0.8%	0.9%
Bosna a Hercegovina	80.0	64.5	24.1%	0.3%	0.3%
Kosovo	43.5	37.9	14.9%	0.2%	0.2%
FYROM	641.6	566.5	13.3%	2.3%	2.3%
Čierna Hora	122.5	110.8	10.6%	0.4%	0.4%
Srbsko	252.9	224.5	12.6%	0.9%	0.9%
Severná Amerika	1,439.8	1,402.8	2.6%	5.1%	5.6%
U.S.A.	1,122.7	1,095.5	2.5%	3.9%	4.4%
Kanada	152.2	137.0	11.1%	0.5%	0.5%
Mexiko	165.0	170.3	-3.1%	0.6%	0.7%
Ostatné americké krajiny	204.3	279.3	-26.9%	0.7%	1.1%
Bližky Východ & Severná Afrika	4,279.2	3,679.9	16.3%	15.0%	14.6%
Maroko	99.6	82.4	20.9%	0.4%	0.3%
Alžírsko	138.8	202.7	-31.5%	0.5%	0.8%
Tunisko	144.3	102.3	41.1%	0.5%	0.4%
Líbya	266.9	331.8	-19.5%	0.9%	1.3%
Egypt	755.5	750.1	0.7%	2.7%	3.0%
Libanon	1,249.3	1,048.9	19.1%	4.4%	4.2%
Izrael	442.4	270.4	63.6%	1.6%	1.1%
Saudská Arábia	680.3	447.3	52.1%	2.4%	1.8%
Ázijské krajiny	1,807.1	1,311.2	37.8%	6.3%	5.2%
Africké krajiny	153.2	122.9	24.6%	0.5%	0.5%
Oceánia (Austrália)	166.6	141.6	17.6%	0.6%	0.6%

Zdroj: Grécky štatistický úrad

Príloha č.2

Teritoriálna štruktúra dovozu Grécka (podľa krajiny a regiónu) v mil. eur

Regióny	Import		% Zmeny 17/16	Podiel v %	
	2017	2016		2017	2016
Spolu			13.7%	100.0%	100.0%
EÚ (28)	24,868.0	23,145.2	7.4%	50.7%	53.7%
Eurozóna	18,814.8	17,537.5	7.3%	38.4%	40.7%
Francúzsko	2,080.6	1,886.1	10.3%	4.2%	4.4%
Holandsko	2,570.8	2,375.8	8.2%	5.2%	5.5%
Nemecko	5,041.3	4,722.9	6.7%	10.3%	11.0%
Taliansko	3,735.6	3,587.0	4.1%	7.6%	8.3%
Írsko	361.5	304.8	18.6%	0.7%	0.7%
Portugalsko	110.5	89.8	23.0%	0.2%	0.2%
Španielsko	1,696.7	1,571.1	8.0%	3.5%	3.6%
Belgicko	1,719.9	1,551.8	10.8%	3.5%	3.6%
Luxembursko	69.9	60.4	15.8%	0.1%	0.1%
Fínsko	144.5	116.8	23.8%	0.3%	0.3%
Rakúsko	455.2	461.7	-1.4%	0.9%	1.1%
Estónsko	13.2	15.5	-15.0%	0.0%	0.0%
Malta	25.0	21.1	18.3%	0.1%	0.0%
Lotyšsko	15.8	16.9	-6.9%	0.0%	0.0%
Litva	27.6	24.9	10.7%	0.1%	0.1%
Slovensko	173.2	150.1	15.4%	0.4%	0.3%
Slovinsko	201.7	211.8	-4.8%	0.4%	0.5%
Cyprus	371.9	368.3	1.0%	0.8%	0.9%
Nešpecifikované	0.0	0.59	-	0.0%	0.0%

Ostatné krajiny EÚ	6,053.2	5,607.6	7.9%	12.3%	13.0%
Veľká Británia	1,118.6	1175.7	-4.9%	2.3%	2.7%
Dánsko	546.7	515.4	6.1%	1.1%	1.2%
Švédsko	411.8	349.4	17.9%	0.8%	0.8%
Poľsko	736.3	598.0	23.1%	1.5%	1.4%
Česko	300.2	283.0	6.1%	0.6%	0.7%
Maďarsko	420.8	393.4	7.0%	0.9%	0.9%
Rumunsko	869.0	749.2	16.0%	1.8%	1.7%
Bulharsko	1,589.1	1490.6	6.6%	3.2%	3.5%
Chorvátsko	60.8	53.0	14.8%	0.1%	0.1%
Ostatné európske krajiny	6,115.8	5,410.0	13.0%	12.5%	12.5%
Island	2.2	4.8	-55.1%	0.0%	0.0%
Nórsko	110.4	85.2	29.6%	0.2%	0.2%
Švajčiarsko	420.4	413.3	1.7%	0.9%	1.0%
Gibraltár	0.5	2.8	-	0.0%	0.0%
Turecko	1,434.3	1,374.5	4.4%	2.9%	3.2%
Albánsko	89.4	114.4	-21.9%	0.2%	0.3%
Ukrajina	183.5	164.4	11.6%	0.4%	0.4%
Bielorusko	2.3	0.7	226.2%	0.0%	0.0%
Moldavsko	46.1	47.6	-3.1%	0.1%	0.1%
Ruská federácia	3,421.2	2,821.9	21.2%	7.0%	6.5%
Bosna a Hercegovina	11.4	7.9	44.4%	0.0%	0.0%
Kosovo	1.2	1.5	-22.2%	0.0%	0.0%
FYROM	224.5	220.7	1.7%	0.5%	0.5%
Čierna Hora	0.3	0.3	-1.9%	0.0%	0.0%
Srbsko	168.2	150.0	12.1%	0.3%	0.3%
Severná Amerika	867.1	769.1	12.7%	1.8%	1.8%
U.S.A.	749.4	661.6	13.3%	1.5%	1.5%
Kanada	85.1	75.2	13.1%	0.2%	0.2%
Mexiko	32.6	32.3	0.9%	0.1%	0.1%
Ostatné americké krajiny	424.3	440.4	-3.7%	0.9%	1.0%
Bližky Východ & Severná Afrika	7,593.2	5,330.3	42.5%	15.5%	12.4%
Líbya	509.2	134.2	279.5%	1.0%	0.3%
Egypt	555.4	576.7	-3.7%	1.1%	1.3%
Irak	3,148.3	2,345.7	34.2%	6.4%	5.4%
Irán	1,262.5	748.3	68.7%	2.6%	1.7%
Izrael	535.6	317.4	68.7%	1.1%	0.7%
Saudská Arábia	963.9	838.8	14.9%	2.0%	1.9%
Ázijské krajiny	8,517.5	7,335.6	16.1%	17.4%	17.0%
Kazachstan	1,148.3	1,260.7	-8.9%	2.3%	2.9%
Čína	2,719.1	2,887.2	-5.8%	5.5%	6.7%
Južná Kórea	3,163.1	1,789.5	76.8%	6.5%	4.1%
Africké krajiny	107.1	81.7	31.1%	0.2%	0.2%
Oceánia (Austrália)	41.8	40.6	2.8%	0.1%	0.1%

Zdroj štatistický úrad GR

Príloha č.3

Tovarová štruktúra vývozu Grécka podľa SITS v mil. eur

SITC CODE	Produkt	Hodnota		% zmeny 17/16	Podiel v %	
		2017	2016		2017	2016
0+1+4	Poľnohospodárske výrobky	5,547.9	5,629.2	-1.4%	19.5%	22.4%
0	Potraviny a živé zvieratá	4,279.9	4,230.9	1.2%	15.0%	16.8%
1	Nápoje a tabak	705,8	729.9	-3.3%	2.5%	2.9%
4	Živočíšne a rastlinné oleje a tuky	562,2	668.4	-15.9%	2.0%	2.7%
2	Suroviny	1,279.6	1,013.9	26.2%	4.5%	4.0%
2	Nepoživatelné suroviny	1,279.6	1,013.9	26.2%	4.5%	4.0%

3	Palivá	8,967.9	6,896.6	30.0%	31.5%	27.4%
3	Minerálne palivá a oleje	8,967.9	6,896.6	30.0%	31.5%	27.4%
5-8	Priemyselné výrobky	12,139.1	11,066.0	9.7%	42.6%	44.0%
5	Chemikálie	3,018.5	2,701.7	11.7%	10.6%	10.7%
6	Priemyselné výrobky klasifikované podľa prvotnej suroviny	4,567.0	3,921.8	16.5%	16.0%	15.6%
7	Štroje a prepravné zariadenia	2,531.3	2,553.7	-0.9%	8.9%	10.2%
8	Rôzny priemyselný tovar	2,022.3	1,888.9	7.1%	7.1%	7.5%
9	ostatné	529.0	544.3	-2.8%	1.9%	2.2%
9	Neklasifikovaný tovar	529.0	544.3	-2.8%	1.9%	2.2%
0-9	Export spolu	28,463.5	25,150.0	13.2%	100.0%	100.0%

Zdroj: Štatistický úrad GR

Príloha č. 4

Tovarová štruktúra dovozu Grécka podľa SITC v mil. eur

SITC CODE	Produkt	Hodnota		% zmeny 17/16	Podiel v %	
		2017	2016		2017	2016
0+1+4	Poľnohospodárske výrobky	6,425.6	6,118.1	5.0%	13.1%	14.2%
0	Potraviny a živé zvieratá	5,516.7	5,267.4	4.7%	11.3%	12.2%
1	Nápoje a tabak	623.4	611.4	2.0%	1.3%	1.4%
4	Živočíšne a rastlinné oleje a tuky	285.4	239.3	19.3%	0.6%	0.6%
2	Suroviny	1,206.2	1,059.4	13.9%	2.5%	2.5%
2	Nepoživatelné suroviny	1,206.2	1,059.4	13.9%	2.5%	2.5%
3	Palivá	12,213.4	9,728.5	25.5%	24.9%	22.6%
3	Minerálne palivá a oleje	12,213.4	9,728.5	25.5%	24.9%	22.6%
5-8	Priemyselné výrobky	28,928.7	26,173.1	10.5%	59.0%	60.7%
5	Chemikálie	7,232.4	6,734.1	7.4%	14.8%	15.6%
6	Priemyselné výrobky klasifikované podľa prvotnej suroviny	5,719.6	5,057.3	13.1%	11.7%	11.7%
7	Štroje a prepravné zariadenia	10,907.5	9,505.4	14.8%	22.2%	22.0%
8	Rôzny priemyselný tovar	5,069.1	4,876.3	4.0%	10.3%	11.3%
9	ostatné	252.8	45.1	460.6%	0.5%	0.1%
9	Neklasifikovaný tovar	252.8	45.1	460.6%	0.5%	0.1%
0-9	Import spolu	49,026.6	43,124.2	13.7%	100.0%	100.0%

Zdroj: Štatistický úrad GR

Príloha č. 5

Podrobná tovarová štruktúra gréckeho importu a exportu za 2017 (podľa HS2)

Popis triedy	import	export
1. Živé zvieratá	59474407	13780880
2. Mäso a jedlé mäsové droby	1136407564	73746925
3. Ryby a kôrovce, mäkkýše a ostatné vodné bezstavovce	397175652	615726635
4. Mlieko a mliečne výrobky; vtáčie vajcia; prírodný med;	842544952	579453778
5. Produkty živočíšneho pôvodu inde nešpecifikované	33768478	7490070
6. Živé stromy a ostatné rastliny; cibule, korene a podobne; rezané kvety a okrasné listie	64544656	19834712
7. Zelenina, jedlé rastliny, korene a hľuzy	220099823	174705001
8. Jedlé ovocie a orechy; šupy citrusových plodov alebo melónov	350283980	855202107
9. Káva, čaj, maté a koreniny	192094939	21408025

10. Obilniny	417064950	122048747
11. Mlynárske výrobky; slad; škroby; inulín; pšeničný lepok	68183896	15890513
12. Olejnaté semená a olejnaté plody; rôzne semená a plody; priemyselné alebo liečivé rastliny; slama a krmoviny	239973780	82234731
13. Šelak; gummy, živice a ostatné rastlinné šťavy a výťažky	13565132	12210463
14. Rastlinné pletacie materiály; produkty rastlinného pôvodu, inde nešpecifikované ani nezahrnuté	5551188	397297
15. Živočíšne alebo rastlinné tuky a oleje a produkty ich štiepenia; upravené jedlé tuky; živočíšne alebo rastlinné vosky	316722074	573963210
16. Prípravky z mäsa, rýb alebo kôrovcov, mäkkýšov alebo ostatných vodných bezstavovcov	132455689	34307616
17. Cukor a cukrovinky	238002825	73401920
18. Kakao a kakaové prípravky	174438660	33802293
19. Prípravky z obilia, múky, škrobu alebo mlieka; cukrárske výrobky	312914013	226400000
20. Prípravky zo zeleniny, ovocia, orechov alebo ostatných častí rastlín	254730011	882291963
21. Rôzne jedlé prípravky	353558866	246705020
22. Nápoje, liehoviny a ocot	345351914	235098087
23. Zvyšky a odpad potravinárskeho priemyslu; pripravené krmivá pre zvieratá	418759621	61977311
24. Tabak a spracované tabakové náhradky	300865204	469935700
25. Soľ; síra; zeminy a kamene; sadry, vápno a cement	88366149	346945215
26. Rudy kovov, trosky a popol	34509500	64849553
27. Nerastné palivá, minerálne oleje a produkty ich destilácie; bitúmenové látky; minerálne vosky	12208943350	8576575578
28. Anorganické chemikálie; anorganické alebo organické zlúčeniny drahých kovov, kovov vzácných zemín	160427866	143850485
29. Organické chemikálie	819017078	33881427
30. Farmaceutické výrobky	2889668309	1052114360
31. Hnojivá	234152379	126201884
32. Triesloviny alebo farbárske výťažky; taníny a ich deriváty;	300277881	195380186
33. Silice a rezinoidy; voňavkárské, kozmetické alebo toaletné prípravky	580786123	217940890
34. Mydlo, organické povrchovo aktívne látky, pracie prípravky, mazacie prípravky, umelé vosky, atď	264182007	105392310
35. Albuminoidné látky; modifikované škroby; gleje; enzýmy	86597767	10878610
36. Výbušniny; pyrotechnické výrobky; zápalky; pyroforické zliatiny; niektoré horľavé prípravky	11785794	6739842
37. Fotografický alebo kinematografický tovar	34572350	3607228
38. Rôzne chemické výrobky	595751341	250890074
39. Plasty a výrobky z nich	1573872753	1055012301
40. Kaučuk a výrobky z neho	323501893	40039319
41. Surové kože a kožky (iné ako kožušiny) a usne	24375901	35855467
42. Kožené výrobky; sedlárske a remenárske výrobky;	131895151	31489871
43. Kožušiny a umelé kožušiny; výrobky z nich	175021117	223158202
44. Drevo a výrobky z dreva; drevné uhlie	316398517	66044947
45. Korok a výrobky z korku	7197835	264600
46. Výrobky zo slamy, z esparta, košíkársky tovar	2348795	164567
47. Vlákna z dreva alebo ostatných vlákninových celulósových materiálov; zberový (odpad a výmet) papier alebo lepenka	66367074	30502556
48. Papier a lepenka; výrobky z papierenských vláknin, papiera alebo lepenky	813437586	196494910
49. Tlačené knihy, noviny, obrazy a ostatné výrobky polygrafického priemyslu; rukopisy, strojopisy a plány	100757060	66726836

50. Hodváb	1104056	621922
51. Vlna, jemné alebo hrubé chlpy zvierat; priadza a tkaniny z vlásia	5850446	3505548
52. Bavlna	75431062	378653851
53. Ostatné rastlinné textilné vlákna; papierová priadza a tkaniny z papierovej priadze	4860179	629706
54. Chemické vlákna; pásiky a podobné tvary z chemických textilných materiálov	69960064	85555137
55. Chemické strižné vlákna	66221189	24651350
56. Vata, plsť a netkané textílie; špeciálne priadze; motúzy, šnúry, povrazy a laná a výrobky z nich	84838126	113662487
57. Koberce a ostatné textilné podlahové krytiny	39173792	10495239
58. Špeciálne tkaniny; všívané textílie; čipky; tapisérie; prámikárske výrobky; výšivky	16349624	15614827
59. Impregnované, potiahnuté, pokryté alebo laminované textílie; textilné výrobky vhodné na priemyselné použitie	37366900	7838976
60. Pletené alebo háčkované textílie	85433285	98120188
61. Odevy a odevné doplnky, pletené alebo háčkované	761937893	335417194
62. Odevy a odevné doplnky, nepletané alebo neháčkované	677419974	203679005
63. Ďalší hotový tkaný tovar	120714107	42618394
64. Obuv, gamaše a podobné predmety; časti týchto predmetov	435536968	108086036
65. Pokrývky hlavy a ich časti	14313184	3430474
66. Dáždniky, slnečníky, vychádzkové palice, palice so sedadielkom, biče, jazdecké bičičky a ich časti	3285843	1791267
67. Upravené perie a páperia a predmety vyrobené z peria alebo páperia; umelé kvetiny; predmety z ľudských vlasov	3081550	741230
68. Výrobky z kameňa, sadry, cementu, azbestu, sludy	72479318	204873117
69. Keramické výrobky	143664032	34254881
70. Sklo a sklenený tovar	184281859	31529270
71. Prírodné alebo umelo pestované perly, drahokamy alebo polodrahokamy, drahé kovy, bižutéria; mince	106570026	82030849
72. Železo a oceľ	947906422	517695862
73. Výrobky zo železa alebo z ocele	430637343	395921160
74. Meď a predmety z nej	650709630	537927885
75. Nikel a predmety z neho	2575749	206577
76. Hliník a predmety z neho	918206170	1467878074
78. Olovo a predmety z olova	66786301	23673509
79. Zinok a predmety zo zinku:	33909006	3312962
80. Cín a predmety z cínu:	9589562	288482
81. Ostatné základné kovy; cermety; predmety z nich	7123259	1585897
82. Nástroje, náradie, nožiarsky tovar, lyžice a vidličky, ich časti zo základného kovu:	120077440	23126542
83. Rôzne predmety zo základných kovov:	169701936	116688982
84. Jadrové reaktory, kotly, stroje, prístroje a mechanické zariadenia; ich časti a súčasti:	2606544417	1257165791
85. Elektrické stroje a zariadenia; prístroje na záznam zvuku, TV	2073267225	1001071037
86. Železničné a električ. lokomotívy; vozový park;	6160431	2135295 136178113
87. Vozidlá iné ako koľajové, ich časti súčasti a príslušenstvo:	1898115668	
88. Lietadlá, kozmické lode a ich časti a súčasti:	231301921	40526588
89. Lode, člny a plávajúce konštrukcie:	190837708	93051753
90. Nástroje a prístroje optické, fotografické, meracie, lekárske; ich súčasti a príslušenstva:	860796153	264607190
91. Hodiny, hodinky a ich súčasti:	108417347	43098255
92. Hudobné nástroje; časti, súčasti a príslušenstvo týchto nástrojov	11212986	814311
93. Zbrane a strelivo; ich časti, súčasti a príslušenstvo	11461941	13575710

94. Nábytok; posteľoviny, matrace, matracové podložky, vankúše a podobné vypchaté potreby; svietidlá	312673828	146055600
95. Hračky, hry a športové potreby; ich časti, súčasti a príslušenstvo	224689267	229145338
96. Rôzne výrobky	168848868	94935519
97. Umelecké diela, zberateľské predmety a starožitnosti	5023310	6027756
98. Priemyselné zariadenia	781999	406310
99. Utajované výrobky	246296813	515327803

Zdroj: Grécky štatistický úrad

Príloha č. 6

Kontaktné adresy inštitúcií

ZÚ SR Atény:

vedúca ZÚ: Iveta Hricová, veľvyslankyňa
adresa: 4, Georgiou Seferi, Paleo Psychico
154 52 Atény, Grécko
tel.: 0030-210-6771980
fax: 0030-210-67 71878
e-mail: emb.athens@mzv.sk
web stránka: www.mzv.sk/ateny

Honorárny konzulát SR v Solúne

Honorárny konzul: Konstantinos Mavridis
Tel.: 0030-2310 / 2282 10, 2702 30
E-mail: mavridis@essor.gr alebo slovakconsulate@essor.gr
Adresa: Mitropoleos 15, 546 24 Solún, Grécko

Honorárny konzulát SR v Pireu

Honorárny konzul: Michael Bodouroglou
15, Karamanli Ave. Voula
166 73, Atény, Grécko
Tel: +30 210-8914614 alebo +30 210-8914604
Fax: +30 2108 99 50 86
E-mail: consul@allseas.gr alebo m.bodouroglou@paragonshipping.gr

Honorárny konzulát SR v Patrase

Honorárny konzul: Phaedon Couniniotis
Votsi 2, 26221 Patras, Grécko
Tel: 0030-2614-003 425,
Mobil: 0030-69-38 754 200
Fax: 0030-2614-003 425
E-mail: slovakconsulate@kouniniotis.gr alebo phaedon@kouniniotis.gr

Honorárny konzulát SR v Chanii

Honorárny konzul: Stavros Paterakis
Renieri 9
731 00 Chania, Kréta
Tel: 0030-28210-28275
Mobil: 0030-6974-700100
Fax: 0030-28210-27288
E-mail: slovakconsulate@stavrospaterakis.gr

ZÚ Grécka v SR

adresa: Hlavné nám. 4

**MINISTERSTVO
ZAHRANIČNÝCH VECÍ
A EURÓPSKÝCH ZÁLEŽITOSTÍ
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

811 01 Bratislava
tel.: 00421 2 5443 41 43 - 4
fax: 00421 2 5443 40 64
e-mail: embassy@greece.sk
www.greece.sk

Grécko-slovenské obchodné a priemyselné združenie

Stratitotikou Syndesmou 14A
106 73, Atény
Tel: +30 210 368692
E-mail: gscii@otenet.gr

Adresy gréckych inštitúcií:

1.	Grécka agentúra pre podporu podnikania a investícií ENTERPRISE GREECE	109, Vasilisis Sophias Ave., 115 21 Athens, Greece	Tel: 0030 210 335 5700 Fax: 0030 210 324 2079 info@enterprisegreece.gov.gr www.enterprisegreece.gov.gr
2.	Grécka únia obchodných a priemyselných komôr	7, Akadimias Str. 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3632 702 Fax: 00-30-210-3622 320 www.uhc.gr
3.	Aténska obchodná a priemyselná komora	7-9, Akadimias Str 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3604 815-19 Fax: 00-30-210-3616 464 www.acci.gr
4.	Aténska komora pre malé a stredne veľké podniky	18, Akadimias Str. 106 71 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3630 253 Fax: 00-30-210-3614 726 www.acsmi.gr
5.	Aténska komora obchodníkov	44, Panepistimiou Str. 106 79 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3601 651 Fax: 00-30-210-3619 735
6.	Solúnska obchodná a priemyselná komora	29, Tsimiski Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2209 20 Fax: 00-30-2310-2302 37 www.ebeth.gr
7.	Solúnska komora pre malé a stredne veľké podniky	27, Aristotelous Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2416 89 Fax: 00-30-2310-2326 67 www.veth.gov.gr/
8.	Solúnska komora obchodníkov	27, Aristotelous Str. 546 24 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-2752 55 Fax: 00-30-2310-2716 49
9.	Obchodná a priemyselná komora v Pireu	1, Loudovikou Str. 185 31 Piraeus Greece	Tel.: 00- 30-210-4177 241 Fax: 00-30-210-4178 680 www.pcci.gr
10.	Komora pre malé a stredne veľké podniky v Pireu	111, Karaïskou Str. 185 32 Piraeus Greece	Tel.: 00-30-210-4174 152 Fax: 00-30-210-4179 495 www.bep.gr
11.	Federácia gréckych priemyselných podnikov (SEV)	5, Xenofontos Str. 105 57 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3237 325 Fax: 00-30-210-3222 929 www.sev.org.gr
12.	Asociácia priemyselných podnikov severného Grécka	1, Morihovou Str. 546 25 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-539 817 Fax: 00-30-2310-541 491 www.sbbe.gr
13.	Asociácia farmaceutických podnikov Grécka	15-17, Tsoha Str. 115 21 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-6447 271 Fax: 00-30-210-6411 463 www.sfee.gr
14.	Grécka asociácia výrobných podnikov plastov	66, Michalakopoulou Str. 115 28 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-7794 519 Fax: 00-30-210-7794 518 www.dhpi.gr
15.	Asociácia drevárskeho priemyslu	12-14, Mitropoleous Str., 105 63 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3245 306
16.	Federácia gréckych potravinárskych podnikov	69, Ethnikis Antistaseos Str. 152 31 Chalandri, Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-6711 177 Fax: 00-30-210-6711 080 www.sevt.gr

17.	Federácia gréckych textilných podnikov	5, Xenofontos Str. 105 57 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3232 046 Fax: 00-30-210-3222 929
18.	Aténska Asociácia obchodných zástupcov	15, Voulis Str. GR-105 63 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3232 622 Fax: 00-30-210-3238 37 www.aaca.gr
19.	Asociácia obchodných zástupcov severného Grécka	54, Tsimiski Str. 546 23 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-220 076 Fax: 00-30-2310-285 265
20.	Grécka únia farmaceutického priemyslu	12, Deligiorgi Str. 104 37 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-5247 939 Fax: 00-30-210-5247 939
21.	Grécka asociácia odevného priemyslu	7, Voulis Str. 105 62 Athens, Greece	Tel.: 00-30-210-3223 979 Fax: 00-30-210-3239 159
22.	HELEXPO – Medzinárodná organizácia veľtrhov	154, Egnatia Str. 546 36 Thessaloniki, Greece	Tel.: 00-30-2310-291 111 Fax: 00-30-2310-229 116 www.helexpo.gr

Ďalšie dôležité linky:

Ministerstvo zahraničných vecí GR	www.mfa.gr
Ministerstvo financií GR	www.minfin.gr
Ministerstvo hospodárstva a rozvoja	www.mnec.gr
Ministerstvo námorníctva a ostrovnej politiky	www.yen.gr
Ministerstvo turizmu GR	www.mintour.gov.gr
Ministerstvo životného prostredia, energetiky a klimatických zmien GR	www.ypeka.gr
Grécky parlament	www.hellenicparliament.gr
Grécka národná organizácia pre cestovný ruch	www.gnto.gr
Centrálna banka GR	www.bankofgreece.gr
Asociácia gréckych bánk	www.hba.gr
Grécka priemyselná federácia	www.fgi.org.gr
Grécka lodárska komora	www.nee.gr
Grécky fond pre európsku a zahraničnú politiku	www.eliamep.gr
Grécka organizácia pre poistenie exportných úverov	www.oaep.gr
Národný štatistický úrad GR	www.statistics.gr
Grécky inštitút pre štandardizáciu	www.elot.gr
Colná správa	www.gsis.gr
Aténska spravodajská agentúra	www.ana.gr
Grécky denník Kathimerini (v angl.)	www.ekathimerini.com

Dátum: 31.5.2018